Regd No. N. 46 / M. 3813

ప్రతి సోమ, గురువారము వెలువడు జాతీయ పత్రిక
సంపుటము ౧౬
సంచిక ౫౪

ఏడిపత్రిక ఒక అణా

గోలకొండపత్రిక

హైద్రాబాదు దక్కన్
శా. శ. ౧౮౬౩
వృషసం॥ర
ఫాల్గుణ బ॥ ౭
సోమవారము
౯-౩-౧౯౪౨

జావాలో జపానుసేనల పురోగమనము

ఆస్ట్రేలియా ఉత్తరభాగముపై విమానాలదాడులు

బర్మాలో యుద్ధము

[illegible]

ఇండియాలో స్థితి

[illegible]

చైనాలో యుద్ధము

[illegible]

ఫిలిప్పైను దీవులలో యుద్ధము

[illegible]

ఆస్ట్రేలియావారితో యుద్ధము

[illegible]

డచ్చి ఈస్టిండీసులో యుద్ధము

[illegible]

అట్లాంటిక్ సముద్రములో జర్మనుజలాంతర్గాములు

[illegible]

రష్యాలిబియాలలో యుద్ధము

[illegible]

పోర్చుగీసుదీవులపై యుద్ధము

[illegible]

మార్చి ఒకటవ తేదినాటి విశేషాలు

[illegible]

పండిత మాళవ్యాగారికి పత్నీ వియోగము

[illegible]

అమెరికావారు ఇండియాకు సహాయముగా వత్తురా?

లండనులోని యిండియా కార్యాలయము రద్దుచేయుటవల్లనేమి, లార్డు లిన్లిత్గో గారు ప్రభుత్వాధికారమును వదలి వేయుటవల్లనేమి అమెరికా వారు ఇండియాకు సహాయముగావస్తారని వదంతిగా నున్నది.

గోలకొండ డైరీలు అయిపోయినవి

ఇక 1351 ఫ, డైరీలకొరకు వ్రాయవద్దని ప్రార్థన.

మేనేజరు
గోలకొండపత్రిక

ఆయుర్వేదాభివృద్ధి కవసరములు

ఆంధ్రాయుర్వేద పరిషదధ్యక్షుని సూచనలు

సంస్కరణము

మన వైద్యవిద్యాధికులు—మనకు యశాలాభములగ దొరికిన గ్రంథములను పాశ్చాత్య గ్రంథములుగ చేర్చరచుకొని పరీక్షలను జరుపుకొనుచున్నారు, వానిలో లేఖకప్రమాదములవలన కలిగిన వానికొన్నింటిని సంస్కరించుకొనవలసి యున్నది. చింతామణి బసవరాజీయము ఆంధ్రదేశమున ప్రసిద్ధములు. లంఘనము చేయించుట ఆంధ్రులకు బాగుగ తెలియును, లంఘనవిషయమున ముద్రిత ప్రతులలో "లంఘనం త్రివిధం ప్రోక్తం వాత పిత్త కఫేష్వథ లంఘనం చోపవాసశ్చ స్వల్పలఘు భోజనం లంఘనం చోష్ణపానీయం లంఘనం పరమౌషధమ్" అనియున్నది. వాతజ్వరమునందు ఉపవాసము చేయించుట విరుద్ధముగదా! "లంఘనం నేష్యతే శుద్ధ వాతక్షయాగన్తుజీర్ణజ్వరిషు" "కఫపిత్తేద్రవే ధాతౌ సహతే లంఘనం మహత్ అనుక్షయాద్వాపి వాయుర్న సహతే క్షణమ్" అను సటుల వాతజ్వరమునందుపవాసము చేయించరాదు పైవివిధ జ్ఞానము లేనిపండితులచే స్వల్పలంఘనము యొక్క నిర్ణయించవలసి యున్నది. కొన్ని ప్రాతప్రతులలో "లంఘనం త్రివిధం శ్లేష్మ వాతపిత్తజ్వరేషు చ లంఘనం చోపవాసశ్చ స్వల్పలఘు భోజనం లఘులంఘనం జలపానం చ లంఘనం పరమౌషధమ్" అను పాఠముకలదు. యుక్తమనిపండితులభిప్రాయపడినచో గ్రహించవచ్చును,

మరియు మనశాస్త్రమునందు "పురాణాః ప్రవిలీయంతే నవీనాః ప్రాదుర్భావతే" కొన్ని ప్రాత వ్యాధులురూపములేకపోవుననియు క్రొత్తవ్యాధులు కొన్ని జనించుననియు అన్ని వ్యాధులకును పేర్లు నిర్ణయించలేము—కావున దోషానుగుణముగ వ్యాధిలక్షణములను నిర్ణయించి చికిత్సలు చేయవలయునని "వికార నామాకుశలో నజిహ్రీయాత్కదాచన నహిసర్వవికారాణాం నామతోస్తి ధ్రువాస్థితిః" ఇని శాస్త్రకారులవచించియున్నారు కనుక ప్రస్తుతము వ్యాపించియుండు వ్యాధులలో—"శ్వానయు" ఫ్లూ రసి, మొదలగునవి వ్యాధిలక్షణ చికిత్సలతో ప్రచురించిన వైద్యయువకులకును ప్రజలకును ఉపకరించినవారమగుదుము.

ఆంధ్రరాష్ట్రమున ఔషధ కర్మాగారమును వనస్పత్యుద్యానములను నెలకొల్పి—ప్రతిముఖ్యపట్టణమునందును రోగివసతులతోడ మహాచికిత్సాలయములను ఆరోగ్యభవనములను నిర్మించుటకు మనము ప్రయత్నించవలెను. మన వైద్యము సాంకర్యము జెందకుండునటుల కాపాడవలయునని ప్రాచీనచికిత్సావిధానములను మధ్యాహారాదినియమములను స్వయముగ వైద్యులు రోగులకొసంగి వారికలవాటుపడునటులచేసి వారివారిగృహములయందువారు స్వయముగ నెరవేర్చుకొనునటుల చేసినప్పుడే మధ్యకాలమున వచ్చినఅపవిధానసౌకర్యవ్యామోహము నశించి ప్రాచీనాచారవిజ్ఞానము వ్యాపించును-

మన వైద్యయువకులు పరీక్షలలో కృతార్థులై నప్పుట ఆయామండలములలో ఆయుర్వేద మహాచికిత్సాలయములలో రోగిపరిచర్యచేసి "దృష్టకర్మా శుచిర్దక్షః" అనునటుల అభ్యస్తకర్మముపొందినపిమ్మటనే స్వతంత్ర వైద్యులుగ పనిచేయుట గూడదు. అట్టియవకాశమును కలిగించవలెనని ప్రతిమండల ముఖ్యపట్టణమునను అష్టాంగవిశిష్టములగు వైద్యశాలలుండవలెను లేనిచో "బహుశ్రుతోపి అకృతయోగ్యః కర్మస్వయోగ్యో భవతి" అనుటతప్పదు. కావున మన రాష్ట్రమునందు సర్వాంగసుందరమైనఆయుర్వేదశాలలను స్థాపించినపుడు మన వైద్యులకు "శాస్త్రం జ్యోతిః ప్రకాశార్థం దర్శనం బుద్ధిరాత్మనః తాభ్యాం భిషక్సుయుక్తాభ్యాం చికిత్సన్నాపరాధ్యతి" అనుకీర్తి కలుగును.

ప్రసూతి తంత్రము

పురుషులకంటె స్త్రీలకు వైద్యవిద్యముఖ్యమైనది. ప్రజనశక్తిపోషణము మొదలగు లోకకల్యాణకార్యములన్నియు వారియధీనములైయున్నవి. ఆహారాదిద్రవ్యగుణములు వారెరింగియుండిన ఏయింటనైనను వ్యాధులుకలరా? త్రుసా? పథ్యాహారవిధానములు వారెరింగియుండిన ప్రపంచమునందు సాధ్యవ్యాధులకుతావులేదు. శారీరశాస్త్రమును వారు తెలిసియుండిన అల్పాయుష్కులగు సంతతినికనరు. వారే వైద్యవిద్యనుగరచి ప్రాచీనాచారముల నలవరచుకొనిన "పుత్రాన్ జనయతే వీరాన్ మేధావ్యాన్ ప్రియదర్శనాన్" అనినయొక ఔషధగుణమును చెప్పినటుల మహావీరులను దేశస్వాతంత్ర్యసంపాదకులను ప్రసాదింప జేయుదురు, ప్రస్తుతము స్త్రీశిక్షణమును వైద్యవిద్యాశిక్షణమును మన ఆంధ్రయువతులు పొందినయెడల "యాభిస్సంకటకాలికో వ్యవహార్యః ప్రసవితా స్వస్య యాభిర్యశస్య గ్రంథాపివాతః కుర్యే వమాంత్రికామ్" అను ప్రాచీన రత్నాకరాది గ్రంథకర్తలు చెప్పినటుల స్త్రీలకు స్త్రీలే ప్రసవములను జరిపింపకీర్తిని పొందుదురు లోకమునకును క్షేమముకలుగును. ప్రస్తుతము ఆంగ్లవైద్యవిధానమున కుదురని సూతికావ్యాధులు సుఖముగా సాధింపదగినవియైయుండును

సెంట్రల్ బోర్డు

రాష్ట్రసంఘము మొదట అర్హతలను నిర్ణయించి వారివారి అవశ్యకతనుబట్టి రిజిష్ట్రేషను చేయించదలచుకొనినవారిని రిజిష్టరుచేయించి రాష్ట్రసంఘములద్వారా రాజధానికి సంబంధమును అంగీకారమునకై కలిగించవలెను. అటుగాకనిరిజిష్ట్రేషను క్రమముగ జరుగుటలేదనిరేమి చెప్పవలయును—వైద్యవిధానచట్టములను కొన్నిటిని ఈ రిజిష్ట్రేషను ముడిపెట్టి యిక్కట్టులమగలిగించుట వైద్యులకు ఎన్నడుతేలికస్థమును దరిద్యమిచ్చి కొనితెచ్చుకొనునటుల నేర్పడుచున్నది. మన వైద్యసంఘములుమనకు అవసరమైన విషయములను చర్చించి నిర్బాధకముగ నుండునటులచట్టమును తముచేయవలయును— రాష్ట్ర సంఘమునుండి సరియైనప్రతినిధులు రాజధాని బోర్డుకు వెళ్ళవలయునుగాని రాజధానిపై పంద్రెండుమంది నగరిప్రాతినిధ్యము సరియైనదికాదు— ఇదివరలో జరిగిన రిజిష్ట్రేషను అర్హతలనుబట్టి చేసినదికాదు, అయోగ్యులను తీసివైద్యుల ద్రవ్యమును గవర్నమెంటు కులకు లక్షలకొలది ముట్టింపజేసిరి. అట్లయిన రిజిస్ట్రేషను చేసికొనినవారు ఏ-వర్గకలరు. వారినేల రిజిష్టరుచేయరాదు? అర్హతలను గుర్తించక రిజిష్టరుచేయునపుడు రిజిష్ట్రేషను ఫీజు అందరికొకటియైనపుడు ఎ. బి. క్లాసు లెందుకు? ఈ విభేదమువలన వైద్యసంఘములో బి క్లాసువారికిని ఎ క్లాసువారికిని వైమనస్యమేర్పడుచున్నదే గాని యర్థయులకును ప్రయోజనమగుటలేదు,

వైద్యశాలల తనిఖీ

ఆయుర్వేద వైద్యశాలలను తనిఖీచేయుటకు ఆయా జిల్లాడాక్టర్లకు అధికారమొసంగిరి. వారిలో కొందరుఆయుర్వేదాభిమానము గలవారున్నారు. కొందరు ఆయుర్వేదమంటే ద్వేషించువారును గలరు. మొదటివారు అభిమానముకొన్ని చోటులను, రెండవవారు ద్వేషముకొన్ని చోటులను చూపుచుందురు. ఇయ్యది ఆయుర్వేద వైద్యశాలలదురదృష్టమువలన తప్పను. ఆయుర్వేదమునందు ప్రవేశములేనివారు తనిఖీ చేయుటెట్లు? కాబట్టి ఆయుర్వేద వైద్యులకే తెలిసిన తేలిన మొనగి వైద్యశాలలనువారే తనిఖీచేయునట్లు మనసంఘము గవర్నమెంటును తెలుపుకొనవలెను లేక ప్రతిజిల్లాయందును జిల్లాడాక్టరు అధీనములోనుండు గవర్నమెంటుహాస్పిటలులో ఒకఆయుర్వేద వైద్యశాలనుస్థాపించిఅచ్చట ఆయుర్వేద వైద్యులు గౌరవవైద్యులుగగాని, గౌరవవేతనము మీదగాని, ఉచితవేతనము పుచ్చుకొనిగాని పనిచేయునట్లు గవర్నమెంటువారిచే అంగీకరింప చేయవలయును. అట్లుచేయుటచే ప్రతిదినము ఆయుర్వేద చికిత్సలను వారుస్వయముగజూచుటకును రోగులకు ఏవైద్యమునందు ప్రీతిగలదో ఆవైద్యమునందే చికిత్సలనుపొందుటకును అవకాశమేర్పడును, ఈ విధానము వైద్యులు మొదలగు ప్రభుత్వము లందున్నది.

ప్రభుత్వము

మన ఆంధ్రఆయుర్వేదపరిషత్తునకు ఆయుర్వేదీయ శాలికలను పెంచుటకును, కట్టడములు నిర్మించుటకును ఉత్తమక్షేత్రము నొసంగినందులకై ప్రభుత్వమునకు హృదయపూర్వకాలి వందనము లర్పించుచున్నాడను. విజయవాటీయందు దొరకినసహాయమే సింహపురాది పట్టణములకు దర్పమై ప్రతిష్టణమునందును ఇటొద్ధి ప్రభుత్వ సహాయముగలుగుటకును ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఓషధులు

మన వైద్యవిద్యాంగములలో ఒక్కొకటుగా శ్వేతనేగొప్పవ్యాధులను కుదుర్చునంతటి ప్రతిభగలవారున్నారనిచెప్పుటకుసంతోషముగనున్నది. ఈవిద్యాపీఠమునందుత్తీర్ణతగాంచిన ఆయుర్వేదరత్నం డి. యన్. నారాయణపండితులు మధుశాకనియూలికచే మధుమేహమును నివర్తింపజేయుచు ఖ్యాతిని గడించినారు, ఈ పరిషత్తునందుగల విద్వాంసులు నేకులు వారివారి ప్రతిభాదిశేషమున గన్గొనినసూతనవిషయములను లోకోపకారముకొరకు ప్రచురించుటకై సిద్ధముగనున్నారు.

ఆంధ్ర బాలసంఘపు తృతీయ వార్షికోత్సవము

(స్వ.వి) మహబూబునగరు ౨౫-౫-౪౧.

నేటి సాయంత్రము ౬ గంటలకు ఆంధ్ర బాలసంఘపు తృతీయ వార్షికోత్సవసభ ప్రారంభమాయెను. సభాస్థలము అలంకరింపబడియుండెను. సంఘ సభ్యులు ఇతరవిద్యార్థులేకాక వ్యాపారస్థులును, ఆంధ్రనాయకులని చెప్పదగిన శ్రీ నందగిరి వెంకటరావుగారును శ్రీ యం. నారాయణరావు వకీలుగారును, పి. నరసింహారావుగారును, ఏ. చన్నకేశవులుగారును, అగ్రప్రధానుడగు గోలకొండ శిద్ధిలింగప్పగారును శ్రీ మహాబుబ్నగరము మంత్రియగు వెనూరు చిన్నప్పగారు మొదలగువారు దయచేసియుండిరి. కనీసము (౫౦౦) జనము సభకు వచ్చిరి. ఈసభకు జిల్లా ఆంధ్రకార్యదర్శిగారగు శ్రీ పి. హనుమంతరావు వకీలుగారు అధ్యక్షపదవి నలంకరించిరి.

కార్యదర్శిగారగు పి. రామచంద్రారెడ్డిగారు నివేదికను చదివివినిపించిరి. వ్యాసంఘసభ్యులకృషిచే ఈసంఘమునకు పేరువచ్చినది తెలిపిరి. కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. ఎనిమిదిచర్చలలో ముగ్గురికి బహుమతులు యం. నారాయణరావు వకీలుగారు పరిశీలించి బహూకరించిరి.

శ్రీ వెనూరుచిన్నప్పగారు ఆంధ్రభాష ప్రతి ఆంధ్రదేశీయునకు ముఖ్యముగాన ప్రతిసభ్యుడు మాతృభాషలో మాటలాడవలెననికోరిరి. నగోలి పరిడుగలో అనాచారములైన వ్యవహారముల చేయక రాముడు ఏరీతిగాదహనమయ్యెనో అరీతిగ నేటివలోనిమధ్యనమలదహించి శ్రీ ఏ. చెన్నకేశవులు ఆంధ్రబాలసంఘముయొక్క పూర్వస్థితిని ప్రస్తుతస్థితిని వెల్లడిస్తు ఆంధ్ర విద్యార్థులెల్లరు తమ ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికై ఈసంఘములో చేరవలయునని సలహానిచ్చిరి.

సభాధ్యక్షులవారు విద్యార్థులలో ప్రతివిద్యార్థి మతభేదములేక విశాలదృష్టితో మెలంగవలయునని బోధించిరి.

(స్వ.వి) మహబూబునగరం, ఫిబ్రవరి ౨౪ ఆంధ్ర బాలసంఘపు తృతీయ వార్షికోత్సవము శ్రీయుత పి. హనుమంతరావు వకీలుగారి అధ్యక్షతలో జరిగెను. శ్రీయుత పి. నరసింహారావు వకీలు, శ్రీ నాన్సాటి సత్యనారాయణగారు సైతము విచ్చేసియుండిరి. పండ్రెండుమించినవిద్యార్థులు కూడియుండిరి.

మాధ్యమిక పాఠశాల విద్యార్థుల ఉపన్యాస పోటీపరీక్షయుండెను. దీనికిపదుగురు కండెంబరు అభ్యర్థులుండిరి. ఉపన్యాసపరీక్షలన్నైన న్యాయనిర్ణేతలుగా నుండుటకు అధ్యక్షులతోపాటు శ్రీ ఏ. చెన్నకేశవులుగారు, శ్రీ పి. నరసింహారావుగారలుండిరి. ఈదిగువవారికివరుసగా మొదటి, రెండో మూడో బహుమతులు ఇచ్చిరి.

౧. జనార్ధనారెడ్డి, ౨. బాలకృష్ణారెడ్డి, ౩. లింగారెడ్డి, విద్యార్థులు.

కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులకుకూడ బహుమతులు ఇవ్వబడెను. ఈసంఘపుకార్యదర్శిగారికి సంఘమునకు నుండి శ్రీ భగవద్గీత బహుమతిగా నొసంగబడెను. శ్రీ ఏ. చన్నకేశవులుగారికి సంఘమునకు చేసినసేవను గూర్చి సంఘమునకు నుండి ఒక గ్రంథము బహుమతిగా నొసంగబడెను. శ్రీ నాన్సాటి సత్యనారాయణగారు విద్యార్థులకు హితబోధచేస్తు నేడు వేయబడుచున్న చదువువలన విద్యార్థులకు గాని వారి ఉద్యోగములకు గాని పనికిరాదనియు ఏమి ప్రయోజనము లేదనిరి.

బందోబస్తు అమలులేదు

(స్వ.వి) ఆవచర్ల ౨౩-౪-౪౨

కచ్చురకల్లు గ్రామమునకు చెందిన సమరరాజలీఖాన్ గారి జాగీరులో చేరినది. బందోబస్తు కొలతలు ఆయనప్పటికి రైతులభూములు ఎంతవరకున్నవో వాటిపైవన్నులు ఎంతఏర్పాటు చేయబడినవో వినిపించలేదు. పూర్వపురీతిగ చేతకాలమునకొని కాకపోని అడ్డగోలుగనూ బంధిచేసివారు ఏర్పాటుచేసి నపన్ను రైతులవిధిగా చెల్లించవలెనివదే. రైతులు బందోబస్తుప్రకారము పన్నులు చెల్లింతుము, ఏర్పాటు చేయబడ్డపన్ను యెంతనో తెలుపవలసినదనివిచారింప రెండుసంవత్సరములన్న ఎంతఅగునో అంతజారాజా జాగీరుదారునకుచెల్లించిన యాలవులు చూపగలవని పట్వారి బెదరింపులు, ఇట్టికష్టకాలములో జాగీరుదారునకు రజారాయిద్వారా నివేదిని ఇబ్బందులు జరుగుచున్నట్లు తెలిసినది.

ఈ రైతులవరిపొలములను తమబావినీరు సహాయమునపండించుకొందురు. కుంటనీరు వాడుకొనిన గుత్తపాలాను మొ. చిపారజాలదు. కాలము గాని రోజులలో కుంటకునీరు రావడ కష్టము. కాల్వలో మాఫీఇచ్చినను జాగీరులో అమలుచేయరు ఈ లాటివెన్నియో యిబ్బందులు రైతులకున్నవి.

(బావులుత్రవ్వుట)

(ఓ.వి) పోచారం ఫిబ్రవరి ౨౨

ఈగ్రామం రాజాలక్ష్మారావుగారి జాగీరులో చేరినది. గ్రామంలో వర్షాలు లేనందున నీటిలేక ప్రజలుచాలా బాధపడుచుండిరి. చిన్నరాజాలక్ష్మారావు జాగీరుగారును మరియువారి కార్యదర్శియగు రామరావు దొరగారును యీగ్రామం దయచేసి స్వయంగా బావులు తిరిగిచూచిరి. వాటిలో నీరుఅందేపర్యంతం త్రవ్వగలందులకు అజ్ఞ యిచ్చిరి.

మహిళా సభాధ్యక్షురాలి పర్యటనము

(ప్ర.వి)

నిజాంరాష్ట్రీయాంధ్రమహిళా సభాధ్యక్షురాలగు శ్రీ రంగమ్మ ఓబులరెడ్డిగారున్నూ, కార్యదర్శిని సీతాకుమారిగారున్నూ ఒరంగల్లుజిల్లా పర్యటనకొరకు ౧౯-౨-౪౨ బయలుదేరి ఓరంగల్లుకు వచ్చినారు. అక్కడిప్రముఖులు, స్త్రీలు వారిని స్టేషనువద్ద సన్మానించి, శ్రీ దేశముఖు శ్రీనివాసరావుగారింట్లో దింపినారు. సాయంకాలం శ్రీ రాజరాజేంద్ర ఆంధ్రభాషానిలయమును, దర్శించినారు. ౧౯ఫిబ్రవరి నాడు మధ్యాహ్నము ౧౨గం॥ హనుమకొండలో స్త్రీల సభజరిపినారు. విద్యావతులైన స్త్రీలుచాలామంది పాల్గొన్నారు రంగమ్మగారు, సీతాకుమారిగారు మహిళాసభ చేయుచున్న పనిని, తీర్మానములనుగురించి మాట్లాడినపిదప త్రింది జిల్లాసంఘమును ఏర్పరచినారు. అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి పరబాసరస్వతీదేవిగారు, ఉపాధ్యక్షురాండ్రు గరికిలోటి రమాబాయిగారు, ఎ. వారాహారా లక్ష్మీబాయిగారు, కార్యదర్శిని కె. కనకరత్నమ్మగారు, సహాయకార్యదర్శిని మారాజు రామాబాయిగారు మరికొందరు సభ్యురాండ్రు సాయంకాలము ౩ గంటలకు మట్టెవాడలో వైశ్య స్త్రీల సభజరిపినారు. అక్కడ స్త్రీవిద్య, మాధవిద్యాలయములు, స్త్రీల హక్కులు మొదలైనవాటినిగురించి ఉపన్యసించిన తరువాత ఆర్య వైశ్య సంఘమువారి సన్మానమునుకీసుకున్నారు. ౬ గంటలకు రామమందిరములో స్టూడెంట్సుయూనియన్వారు యువకులసభ ఏర్పాటుచేసినారు. స్త్రీలుకూడా చాలామంది వచ్చినారు. శ్రీ హయగ్రీవాచార్యులుగారు శ్రీ రంగమ్మగారిని సీతాకుమారిగారిని సభవారికి పరిచయంచేసి సంఘపక్షమున సన్మానపత్రమును సమర్పించినారు రంగమ్మగారు జవాబుచెప్పికృతజ్ఞతలు చెప్పి యువజనోద్యమమునుగురించి కొద్దిగా చెప్పినారు. సీతాకుమారిగారు విద్యార్థుల కర్తవ్యమును గురించి ఉపన్యసించుచు అఖండభారతదేశ సౌభాగ్యము యువకులమీదనే ఆధారపడియున్నదనీ, కేవలము రాజకీయవేత్తలూ, శాస్త్రకారులు, గొప్పఅధికారులూ, ఈవిద్యార్థులలోనుంచే అవతరించాలనీ వీరు బాధ్యత గుర్తించవలెననీ స్త్రీలను స్త్రీజనోద్యమాన్ని గౌరవించడంఇప్పటినుంచీ నేర్చుకోవలెననీ ఆంధ్రభాషను గౌరవించవలెననీ దేశీయవస్తువులను వాడవలెననీ చెప్పినారు, సంఘాధ్యక్షులు కృతజ్ఞతలుచెప్పినతరువాత సభచాలించినారు.

శుక్రవారము ఉదయం ౬గంటలచార్జితో శిథిలములను చూచి ద్యాక సంఘమువారి సన్మానమునుగైకొని ఖమ్మంమెట్టుకు వెళ్ళినారు.

ఖమ్మంమెట్టు

ఇక్కడ చాలామంది స్త్రీలు స్టేషనుకువచ్చి స్వాగతమిచ్చి శ్రీ కొమ్మిశెట్టి వీరయ్య చౌదరిగారిభవనంలో దింపినారు. తరువాత ఈరాష్ట్రంలోని ప్రముఖగ్రంథాలయములలో ఒకటైన "విజ్ఞానవికేతనం"పరిశీలించినారు. దీనిలో తెలుగులోని ఉత్తమశ్రేణికి చెందినగ్రంథములు చాలా సేకరించినందుకును, నికేతనము చాలాస్వక్రమపద్ధతులపైనడుపుచున్నందుకును మాకార్యనిర్వాహకులను, ముఖ్యంగా కోరాద నారాయణరావుగారిని ప్రశంసించినతరువాత వైశ్యసంఘాధ్యక్షులైన శ్రీ అక్షయలింగంగుప్తగారింట్లో స్త్రీలసభ జరిపినారు. రంగమ్మగారు, సీతాకుమారిగారు మహిళాసభఉద్దేశ్యములను తీర్మానములనుగురించి ఉపన్యసించినారు. స్థానికులైనయల్లాప్రగడసుబ్బాయమ్మ, జ్ఞానరత్నం వాళిజర్లవీరలక్ష్మిగార్లు స్త్రీవిద్యావశరములనుగురించి ఉపన్యసించినారు.

శనివారంఉదయం స్థానికసంస్థలలో ముఖ్యమైన హరిజనపాఠశాలలు, ఆంగ్లేయాళి రాష్ట్రశాలలు, కమ్మహాస్టలు, సందర్శించినారు. మధ్యాహ్నము పర్వదేవభట్లరామనాథంగారి ఇంట్లో స్త్రీలసభజరిపినారు. సభకు చాలామంది స్త్రీలు. కొద్దిగాపురుషులూవచ్చినారు. రంగమ్మగారు, సీతాకుమారిగార్లు మహిళోద్యమమునుగురించి ఉపన్యసించినతరువాత ఈ క్రింది శాఖాసంఘమేర్పరుపబడెను:-

అధ్యక్షులు- ఆయితరాజు రుక్మిణీదేవిగారు, ఉపాధ్యక్షురాలు- కొలిపాక సర్వవతీదేవిగారు, కార్యదర్శిని- చాపరాల లలితాకుమారిగారు, సహాయకార్యదర్శిని- కొమ్మిశెట్టి కమలాకుమారిగారు, మరికొందరు సభ్యురాండ్రు సాయంకాలము పురప్రముఖులను కార్యకర్తలను సందర్శించి ఆదివారంఉదయం మానుకోటకు వెళ్లినారు.

మానుకోట- ౨౪ ఫిబ్రవరి,

శ్రీ మహిళాసభాధ్యక్షురాలగు శ్రీ రంగమ్మగారు, కార్యదర్శిని సీతాకుమారిగారు, ఈ కింద యం మానుకోటకు వచ్చారు. పురవాసులు స్టేషను వద్ద ఘనమైనసన్మానమునుజరిపి శ్రీమతి డి. సుగుణాదేవిగారిఇంట్లో దింపినారు. సాయంకాలము వారిఇంట్లోనే స్త్రీలసభచేసినారు. ఈక్రింది కార్యనిర్వాహకవర్గములో తాలూకా మహిళాసంఘమును స్థాపించినారు.

అధ్యక్షురాలు- శ్రీమతి రావులపూలాబాయి దేశముఖ్యురాలు, ఉపాధ్యక్షురాలు- శ్రీమతి పట్ట కవిసుగుణాదేవి, కార్యదర్శిని- పాందూరి పర్వతవర్ధనమ్మ, మరికొందరుసభ్యురాండ్రు సోమవారము నాడు శ్రీకృష్ణ గ్రంథాలయమును, వైశ్యయువజనసంఘము వారి ఉచితవ్యాలయమును దర్శించినారు. సాయంకాలము తిరిగి స్త్రీలసభజరిపి ఇష్టగోష్ఠి చర్చలుజరిపినారు. మంగళవారంఉదయం పౌరుల ఘనమైన వీడ్కోలుతో హైదరాబాదుకు వెళ్ళిపోయినారు.

శ్రీ జమనాలాల్ బజాజ్‌గారి స్మారకసభ.

(స్వ.వి) మహబూబునగరం

నిన్న సాయంత్రము ౭గం॥౬లకు ఆర్యసమాజ మందిరములో ఆర్యప్రధాన శిద్ధిలింగప్పగారి అధ్యక్షతలో కాంగ్రెస్ నాయకుడు నిరాడంబర త్యాగియునగు శ్రీ జమనాలాల్ బజాజ్ గారి స్మారకసభ జరుపబడెను. వెనూరుచిన్నప్పగారు అధ్యక్షులవారు శ్రీ కె. మల్లప్పగారు దేశ నాయకుని స్మారకవిషయమునుగురించి ఉపన్యసించిరి.

హోలీపండుగ వైభవము

ఈసంవత్సరము గడచినవత్సరమువలెకాకరంగులాదిక చల్లుటలాదిక శ్రీ రామభక్తసమాజమువారు అందరిఆహ్వానముచేసి మందిరములో సంఘమునేర్పరచి మేళతాళములతో భజనతో బజారుమొత్తములో తిరిగి అందరుకలిసి నూరప్పబావిడికి వెళ్లిరి. తిరుగ మేళతాళములతో మందిరమునకువిచ్చేసిరి.

సాయంత్రము ౭గం॥కు ఊర వెలుపలనున్న శివాలయములోచేరిరి. శ్రీ కొండారెడ్డిగారు భజనచెప్పిరి. అందరుభక్తివిషయమై రామనామమహిమవిషయమై మాటలాడిరి. శ్రీ శిద్ధిలింగప్పగారు(ఆర్యప్రధాన)వైదికధర్మమునుగూర్చి వారిజనులకు సహాయముచేయుటవిషయమై ఉపన్యసించిరి. తుదకు అల్పాహారవినుసమాజమువిక్కనుండిచేయుబడెను. కామదహనములో వైదికధర్మరీతి అనుజయఘోషలుచేయుచు ప్రవర్తించిరి.

౧౩ గృహముల హోలీ

(ఓ.వి) ౩౦-౨-౪౧

చిలుకోడు తా॥ మహబూబాబాద్ జిల్లా వరంగల్ గ్రామములో వృషసం॥ ఫాల్గుణ శు॥ ౧౫లు అనగా హోలీపండుగనాడు రాత్రి౧౧గంటలకు తదకమల్లశెట్టియ్యరామయ్య కొట్టములఇండ్లుఅంటుకొనెను. గాలి అపారముగావీచుటచే దానికి చుట్టుప్రక్కల నుండుఇండ్లు కూడ అంటుకొని మండజొచ్చెను. ఇండ్లలోని సామానులు ధాన్యము తెచ్చుటకు వీలులేకుండెను. అసలు బావులలోనీరులేనందువలనే అధిక అపాయము కల్గినది. ఇంతలో శ్రీ వెంకటరెడ్డి దేశముఖుగారును యింక వచ్చి కాలుచున్న గృహములను చల్లార్చిరి. మొత్తం ౧౩గృహములు అగ్నికిఆహుతిఅయినవి. దీనివలన అపారనష్టము కలిగినదనియు తెలియుచున్నది. కాలిపోయిన గృహస్థులకు తినుటకు కట్టుటకుకూడ కరువయ్యెను. ఇట్టిపనిఎవరిచేతనో అయినదనిప్రజలువాదుకొనుచున్నారు.

సంయుక్త రాష్ట్రమందు అక్షరజ్ఞానప్రచారము

ఫిబ్రవరి ౨౮వ తేదిన సంయుక్తరాష్ట్రమందు అక్షరజ్ఞానప్రచారదినము, ఆరోజు రాష్ట్రమందంతట ఉదయము ప్రభాతభేరీలు. సాయంకాలము బహిరంగసభలు జరుపబడినవి. ప్రజలలోఅవిద్యను తొలగించవలెనని పెద్దపెట్టలపైవ్రాసి వాటినంతటనుత్రిప్పిరి. లక్నోనగరమందు విద్యార్థులు ఈప్రచారమందు పాల్గొనిరి. సాయంకాలము బహిరంగసభలయందు చదవబడిన గవర్నరుగారిసందేశములో నిట్లుండెను. "అక్షరజ్ఞానప్రచారకవము నేడీరాష్ట్రములో నాలుగవఏటిది జరుగుచున్నది...... ఈరాష్ట్రమందు విద్యలగరుపజరుగునట్లు మానవలెను, సంయుక్తరాష్ట్రపు విద్యాశాఖవారు ఈవిషయమున్నప్రజలనుండిసహాయము పేక్షించుచున్నారు. ఈప్రచారముచురుకుగా సాగవలెనన్నచో సహాయము అవసరము, పూర్వసంవత్సరములందు మంచిఅభివృద్ధి జరిగినది, ఆఅభివృద్ధి అట్లేయుండుటయేగాక ఈఏటి ప్రచారమువలన ఇంకను వృద్ధిపొందగలదని ఆశించుచున్నాను"

గోలకొండ పత్రిక

వృషనామ సం॥ర ఫాల్గుణ బ॥ ౭ సోమవారము

మితపాన ప్రచారము

హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు మితపాన సంఘమును (టెంపరెన్సు సొసైటీని) స్థాపించి దానిద్వారా కల్లుసారా వల్లనుండు గంజాయి మున్నగు "మత్తుద్రవ్యాలను వీలైనంత వరకు తగ్గించవలెను" అని ప్రచారము చేయుచున్నారు. పాఠకులు వారి కష్టానికి వారివిశ్వాసానికి మెచ్చుకోవలెను. వారుగతవారము రాష్ట్రమంతటను సభలుచేయించినారు. పలుతావుల ఊరేగింపు చేసినారు మంచిమంచి ఉపన్యాసాలు గొప్పగొప్పవారిచేత ఇప్పించినారు.

మద్యపానమువలన నష్టములేదని ఎవరంటారు. త్రాగేవారు నష్టముందని అంటారు. త్రాగనివారును అదేమాట అంటారు. ప్రభుత్వమువారును అదేఅభిప్రాయముకలవారై ఉన్నారు. ప్రచారకులు అదేప్రచారము చేయుచున్నారు. నాయకులు, ప్రచారకులు, అధికారులు, వేదాంతులు, తత్వవేత్తలు, సంస్కారులు, తుదకుసనాతనులున్నూ, మద్యపానమువలన నష్టాలెన్నికలవో అవన్ని ఏకఘాటిగావర్ణించిచెప్పుతారు. ధర్మశాస్త్రాలు వేదాలు పురాణాలు ఖురానేషరీఫ్, బైబిలు ఇంకాప్రపంచములో ఎన్నిమతాల గ్రంథాలున్నవో అవన్నిటి నుండి మద్యపాననిషేధమును గురించి ధర్మప్రమాణాలను ఎత్తిచూపుచున్నారు. డాక్టర్లు అలోపతిక్ ఆయుర్వేదిక, యూనానీ, హోమియోపతిక్, మున్నగు, శాఖోపశాఖలవారందరును ఆరోగ్యమెట్లునష్టమగునో బాగానిరూపించి నిరూపించి ఉపన్యాసాలు ఘాటుగా యిస్తారు. ఇంతమంది ఇంతపట్టింపుతో ఇంతశ్రద్ధతో ప్రచారము చేసినతర్వాత ఎన్నడో యీమద్యపాన పిశాచమువన రాష్ట్రమునుండి సమూలముగా నిశ్శేషముగా నిర్మూలమై యుండవలసిన దేకాని అనుభవమేమి తెలుపుచున్నదో చూడుడు. హైదరాబాదు ప్రభుత్వము వారు మత్తుద్రవ్యాలపై పన్నులు ధరలు ఎక్కువచేస్తే త్రాగుటమానుకొంటారని తెలుపుతూ అబ్కారీపన్నులను ఎక్కువ చేయుచూ వచ్చినారు. ఈ ప్రకారము చేయుటవలన త్రాగువారిసంఖ్యతక్కువ కాదనియు సర్కారీ ఆదాయముమాత్రము ఎక్కువగుననియు వారికితెలియును,మనకును తెలియును. ప్రభుత్వమువారు అబ్కారీ పవాళ్లుఎక్కువచేయించినారు. లైసెన్సు కట్నాలు పెంచినారు. దుకాణాలుతక్కువచేసినారు. విదేశీ సారాపై సుంకాలుఎక్కువచేసినారు. ఇంతచేసినా మద్యపానము తగ్గలేదేమిరా అని "మద్రాసుసిస్టం" అనుపేర ఒకక్రొత్త పద్ధతిని కనిపెట్టినారు. కల్లుచెట్లపై పన్నులు వేసినారు. వాటిని ఏటేట ఎక్కించుచు వచ్చినారు. తుదకుఫలితమేమి? ఈపట్టిక చూడుడు.

సంవత్సరము	అబ్కారీ ఆదాయము
౧౩౪౭	౧ కోటి ౯౧ లక్షల బిల్లర రు.
౧౩౪౮	౧ ,, ౯౪ ,,
౧౩౪౯	౨ ,, ౩ ,,
౧౩౫౦	౧ ,, ౯౬ ,,

తర్వాతి లెక్కలు మనకింకా తెలియవు. అయిదారు లక్షలుహెచ్చో తగ్గో ఉంటుందిలెండి. ఈలెక్కలనుబట్టిచూస్తే అబ్కారీఆదాయములో ఏమిన్నిలోటు కనబడదు. పైగాదినదినాభివృద్ధిగా ఉన్నది. అయితే రాష్ట్రమంతటను ప్రచారముచేసినదాని కేమిఫలితమున్నట్లు? ఏమియులేదనే చెప్పవలెనుకదా! అయినచో యీశ్రీరంగనీతులవలన, యీకంఠశోషవలన, ఈగట్టుకురాళ్లు మోయుటవలన ఏమియుపయోగము.

మితపానప్రచారము వట్టివ్యర్థ ప్రయత్నము! వృథాశ్రమ! దురభ్యాసాలకు లోనైనవారు ఉత్తుత్తి మాటలవలనఎన్నడును సంస్కారమును పొందరు. కాఫీ తేనీరు త్రాగేవారు కనీసము రెండుపూటలైనా పానీయములేకుంటే తల్లక్రింద గుదురు.కొందరికిమతిభ్రమణము కలుగును.కొందరికి తలనొప్పి వేయును.కొందరికి కడుపునొప్పి, కొందరికిసీరసము కలుగును మరికల్లుసారా త్రాగేవారికి మాత్రమట్లుకాదా? వారికిగుండెలాగును- నోరెండును,కంఠముపట్టుకొనును. ఉత్సాహము నశించును. అశక్తత ప్రబలును. ఎవరి మేరకు వారికితగినన్ని పాకులుండనే ఉన్నవి, ఒకదిక్కులైసెన్సుఇచ్చి దుకాణాలుపెట్టించి ఇంకొకదిక్కు-త్రాగవద్దండి అని తియమంత్రాలు బోధించితే ఎవరు వింటారు: దుకాణాలు దూరముగాఉంటే అక్కడికికూడా త్రాగుబోతులు పోయి తీరుతారు. కొద్దిదుకాణాలేఉంటే వాటిలోనే త్రాగుబోతులసంఖ్య పెరిగిపోతుంది. ధరయెక్కువైతే రెండుముంతలు త్రాగేవాడు ఒకటిన్నర తాగుతాడు. మొత్తముపై తాగేవారి సంఖ్యపెరుగుతుంది కానితగ్గదు.

అయితే మద్యపానమును నిరోధించేదెట్లు? అని ప్రశ్నించవచ్చును. విమర్శించుట సులభము. తప్పుపట్టుట సుకరము- కాని నడిపించితే తెలుస్తుంది- అని ఆక్షేపకులుతప్పకుండా అంటారని మాకు తెలియును- మద్యపానాన్ని సమూలంగా ఒకేదెబ్బతో నిర్మూలించవచ్చును- ఎట్లనగా మితపానసంఘాన్ని మొట్టమొదట రద్దుచేయవలెను- పాపము ఈ సంఘసభ్యులకు ఇకమీద శ్రమఇచ్చుట చాలాఅనవసరము- తర్వాత అబ్కారీ కచ్చేరీని ఎత్తివేయవలయును- అందలి ఉద్యోగులకు పెన్షనిచ్చేవారికిచ్చి పంపి తక్కినవారిని వేరేకచ్చేరీలలోచేర్చి వేయవలెను- కల్లు,సారా,భంగు,నల్లమందుమున్నగు మత్తుద్రవ్యాలను అమ్మగూడదు- సిద్ధముచేయగూడదు. ఉపయోగించగూడదు- అని ఒక కఠినశాసనము చేసివేయవలెను- అంతే-

ఇంత సులభోపాయము మాకు తెలియక పోయెనా! ఏటేట రెండుకోట్ల రూపాయిల నష్టమును ఎట్లుభర్తీచేయవలెనో అనసంగతి గమనించకుండా ఎటు పట్టితే అట్లువ్రాసి వేయవచ్చును అని వెనువెంటనే మరొక ఆక్షేపణము బయలుదేరునని కూడా మాకుతెలియును- దానికిసమాధానము తెలుపుకొనుచున్నాము-

౩. పదికోట్ల భర్తీకిగాను మొట్టమొదట ౧౫౦ రూపాయిలకన్న మించిన సెలజీతములు కల సర్కారీ ఉద్యోగుల జీతాలలో నూటికి ౫ నుండి ౨౦వరకు తగ్గించుచూ పోవలెను. అనవసరముగు ఉద్యోగులను కచ్చేరీలను ఎత్తివేయవలయును- ఆదాయంపన్ను విధించవలెను- చావుపన్నులను శాసించవలెను- ఈత చెట్లను తాటిచెట్లను నేసే పరిశ్రమలలో ఉపయోగించవలెను- అనగా ఈతబెల్లము తాటిబెల్లము చేయించి అమ్మించవలెను- తాళ్లు మున్నగు ఇతరపరిశ్రమలు ఎన్నిసాధ్యమో వాటిని చేయించవలెను- ఇంకా యిట్టివెన్నైనను ఆలోచించి చేయవలెను- ఈపని ప్రభుత్వము వారిది మాదికాదు- సూచించుట మావంతు- చేయుటవారివంతు- ఈనాడు చేయకుండిన ఇంకాపదేండ్లకైనా చేయవలసి వస్తుందని మేమాత్రము భావించుచున్నాము.

చీనా దినము.

చీనాదినమును అఖిలభారత దేశములలో ఉత్సవముగా ౭ మార్చినాడు చేసినారు. ఏవిషయములో భిన్నించినను ఈచీనావిషయములో కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు బ్రిటిషిండియా ప్రభుత్వము దేశీ సంస్థానాలవారు అందరును ఏకీభవించినారు. వైస్రాయిబహద్దరుగారు దీనికై ప్రోత్సాహాలుచేసి ఆరంభించినారు. గవర్నర్లు గొప్పసానుభూతి చూపినారు. కొందరు ప్రథమచందాలనిచ్చి ప్రోత్సహించినారు. దేశమంతటను ఈ ఉత్సవము విజయవంతముగా జరిగినది. ఇటీవల చీనా నియంతయగు చాంకేషేఖుగారు హిందూస్థానమునకువచ్చి హిందూస్థానీలపై తమకుగల అపారప్రేమను వెల్లడించినారు. హిందూస్థానమందు వైస్రాయి బహద్దరుగారిని మొదలుకొని అ.దరధికారులును, మహాత్మాగాంధీగారిని మొదలుకొని ప్రజలందరును స్త్రీలును అన్ని మతాలవారును భిన్నభిన్న రాజకీయశాఖలవారును రాజులును నవాబులును అందరును వారికిఘనముగు స్వాగతమిచ్చి గౌరవించిరి. చీనా, ఇండియా రెండును గట్టిప్రయత్నముచేసిన ప్రపంచశాంతిని నిలబెట్టగలవని వైస్రాయిగారును షేఖుగారును నెహ్రూవంటి నాయకులును ఏకాభిప్రాయులై యున్నారు. ఈవిధముగా చీనాసమస్యపై భారత దేశమందు ఏకమత్యముకుదిరినది. చీనాదినమునాడు చాలామంది ద్రవ్యసహాయముచేసినారు. మనమెంతబీదవారమైనను మనశక్తికొలది చీనాకు ద్రవ్యసహాయము చేయుటవలన మనము ఆత్మసహాయము చేసికొన్నవారమగుదుము. బర్మాకు కష్టంవచ్చిందనగానే వేవవేల-చీనాసైనికులు బర్మాకు వచ్చి యుద్ధము చేయుచున్నారు. అదే విధముగా మలయాలో చీనాసేనవెళ్లి యుద్ధముచేసియుండెను. చీనావారుమన బ్రిటిషువారి సేవలోలేరు. కేవలము మిత్రత్వ ధర్మమును వారు నిర్వహించినారు. హిందూస్థానముపై జపాను భీభత్సము ఆవరించియున్నది. దేశమంతయు కదలిపోయి యున్నది. ఇట్టి సమయములో మనకు చీనావారు చాలాతోడ్పడగలరు. కావున ప్రతిభారతీయుడు జాతిమతభేదములేకుండా చీనాకు ద్రవ్యసహాయము చేయవలెను. చీనాదినము గడిచిపోయినదని ఊరకుండగూడదు. ఎప్పుడైనను చిన్నమొత్తముకాని పెద్దమొత్తముకాని హైదరాబాదు ప్రభుత్వ ఫైనాన్సు కచ్చేరీ కార్యదర్శిగారిపేర పంపవచ్చునని తెలియవచ్చినది. కావున అచ్చటికి పంపవలెనని కోరుచున్నాము.

హోలీ ఉత్సవములు

(స్వ-వి-) సూర్యాపేట: ౩౧-౫-౫౧ఫ, నిన్న టిదినము ఆర్యసమాజమందిరమున హోలీ పండుగఅత్యంతవైభవముతో కొనసాగింపబడినది, (సాయంకాలమున సుమారు నూర్గురుయువకులు (ప్రభాతఫేరీలు) సమాజభవనమునుండి బయలుదేరి, నగరసంకీర్తనము జరిపిరి-

సాయంత్రము ౫గంటలకు మహాసభప్రారంభమైనది. సభాధ్యక్షులై శ్రీయుతులు కోదాటి నారాయణరావు పంతులు (బి.ఏ) గారిని, ప్రతిపాదించుచు, "శ్రీవారు మనకాలాకామంతటి కీర్తి అదృశ్యపురుషులు. మనపరిసరములలో వారి ప్రతిభావిశేషముచేతను, అనల్పకృషిచేతను ఆర్యాద ములచేతను అభివృద్ధిపొందని సంస్థయేలేదు-ఇట్టి వారిని నేటిసభకు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనుట మహాభాగ్యము" అని, ఉపమంత్రిగారు పెలవిచ్చిరి- శ్రీలాభిశెట్టి లింగయ్యగుప్త గారు బలపర్చిన పిమ్మట శ్రీపంతులు గారు అధ్యక్షపీఠమునలంకరించి హిందువులకు పండుగల ప్రాముఖ్యతఏటిదో, వానిని సలుపవలసినవిధము లెట్టివో, ఎరుకపరచి, పండుగలపేరున జరుగుచున్న, కొన్ని అసంబద్ధపు- అసభ్యపుఆచారములను ఖండించి. వానినిమాన్పుమాపకంకణముకట్టవలెనని శ్రీవారు సభికులనుద్బోధించిరి తరువాత, శ్రీయుతులు గన్నాఅప్పయ్యరెడ్డి, మురహరిరెడ్డి లాభిశెట్టి లింగయ్య గుప్త, సుబ్బారావుప్రభృతులు పండుగను సక్రమపద్ధతిని జరుపువిషయమై ముచ్చటించిరి.

ఈక్రిందితీర్మానము ఏకగ్రీవముగా సభలో ఆమోదించబడినది. "పండుగ సమయములో, సభ్యతావిరుద్ధముగు పేచములదాల్చి, భిక్షాటన చేయువారలలో తగినప్రబోధముకల్పించి, పండుగలయందిమిడియున్న ప్రాముఖ్యతను తగుప్రచారముచేయుటకు యీసభవారిని కోరనైనది".

మితపాన ప్రచారము

వరంగల్‌లో జరుగుట

రాజాబహద్దరుగారికి సన్మానము

౨౫ఫర్వర్దినాడు రాజాబహద్దరు వెంకటరామారెడ్డిగారువరంగల్ మద్యపాన విరోధకసంఘమువారి ప్రచారసందర్భములో ఆహ్వానింపబడి వెళ్లియుండిరి. హన్మకొండలోని స్థానికకళ్ళ విద్యార్థిసంఘకర్తలు వెంటలొనిగా గుమిగూడి వారికి స్వాగతము స్వాగతమిచ్చిరి- రాజా బహద్దరుగారు వడ్డేపల్లిలో శ్రీపింగళివెంకటరామారెడ్డి దేశముఖుగారిబంగ్లాలోదిగి వారిఅతిథిగానుండిరి- అక్కడనుండివారును శ్రీపింగళివెంకట రామారెడ్డిదేశముఖుగారును హనుమకొండకు సాయంత్రము ౫గంటలకువచ్చిరి- అచ్చట రాజరాజనరేంద్ర గ్రంథాలయమునకు ఆహ్వానింపబడిరి- గ్రంథాలయమును శ్రీవారుచూచి చాలాసంతోషించిరి- గ్రంథాలయములో పొనుఅపక్షాన సన్మానపత్రమర్పింపబడెను- హరాక్కారా శ్రీనివాసరావుగారు దానినిచదివిరి- రాజాబహద్దరుగారుదానికి జవాబిచ్చుచుమాతృభాషాభిమానముచాలామంచిదనియు దానినివృద్ధిచేసుకొనవలెననియు గ్రంథాలయములవల్లప్రజలకు మంచిఉపయోగమున్నదనియు అందుఎప్పటికప్పుడు ఆధునికవాఙ్మయగ్రంథాలనుచేర్చుచు ప్రజలకుమలకు తోడ్పడవలెననియు బోధించిరి.

అక్కడినుండిరాజాబహద్దరుగారు మటెవాడలో మితపానసంఘము వారేర్పాటుచేసినసభకు అధ్యక్షతవహించుటకై వెళ్ళిరి- గొప్ప ఊరేగింపుతోవారిని పోవలుతీసుకొనివెళ్లిరి. వరంగల్ సుబేదారుగారు సభనుప్రారంభించుమనిరి- ఈసభనుప్రారంభించుటకు నాకుచాలా ఆనందమైనది- దీనిలోపాల్గొన్నవారిసంఖ్యనుచూడగా ఇచ్చటివారు మద్యపానమునుబాగా నిరసించువారని స్పష్టమైనది- ఈసభనురాజాబహద్దరుగారు జయప్రదముగానడుపుదురని సంపూర్ణముగా విశ్వాసము కలదు- రాజాబహద్దరుగారు అసామాన్యవ్యక్తి. పేరులనేకసంస్థలకు రాష్ట్రాభివృద్ధిని కోరువారు యీజనసామాన్యమునవహించి తోడ్పడుచున్నారు- ఇట్టివారుఈనాటిసభకువచ్చుట మనందరి అదృష్టవిశేషము.

తర్వాతరాజాబహద్దరుగారు ఒక గంటకాలము మత్తుద్రవ్యాలలోచాలమధురముగా అందరికీఅర్థమగునట్లుగా హాస్యరసయుక్తముగా ఎన్నెన్నియో అనుభవవిశేషములను తెలుపుచు సభారంజకముగా ఉపన్యసించిరి- మద్యపానమువల్ల ఆర్థికముగా, శారీరకముగా నైతికముగా మానవులకెట్లనష్టము కలుగుచున్నదో వివరించిచెప్పుచు ఇట్లనిరి- ప్రభుత్వమువారు మద్యపానమును క్రమక్రమముగా నిర్మూలించుటకు తెలుదియరు- జనులలోఅట్టి అభిలాష సంపూర్ణముగా ఉండుటకై మొదట వాతావరణమును కల్పించుటఅవసరము- అందుచేతప్రభుత్వమువారు మద్యద్రవ్యముల ధరలను కూడా చాలాహెచ్చించినారు- మద్రాసులో కొన్నిజిల్లాలలో కాంగ్రెసుప్రభుత్వము మద్యమును అణిచివేసెను- అప్పుడుసేలంలో రాజగోపాలాచారిమంత్రిని అచ్చటిస్త్రీలు మంగళహారతులతో స్వాగతమిచ్చిరి. కారణముడుగగా మద్యమును అణిచినందువలన వారిభర్తలు మంచివారై కుటుంబములు క్షేమముగాఉన్నవనితెలిపిరి.

ప్రజలు మనరాష్ట్రములోకూడా ఈఅభ్యాసమునుండి దూరముకావలెను-అప్పుడుప్రభుత్వమువారుకూడా వారికాంక్షలనుతీర్చెదరు-మనము మన-నిజాంప్రభువుగారి చల్లనిపరిపాలనలో ఉన్నాము- శ్రీవారియాయురారోగ్యములై మనవెల్లప్పుడును ప్రార్థించవలెను-

తర్వాత రావు కోటీశ్వరరావుగారును మామూలీనారాయణగారును ఇతరులును మాట్లాడిరి.

మరునాడురాజాబహద్దరుగారికి స్థానికవర్తకసంఘముపక్షమునను స్థానికరెడ్డిహాస్టలు విద్యార్థులపక్షమునను సన్మానపత్రములర్పింపబడెను. వాటినిశ్రీవారు తగినరీతిగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చి వారికి హితబోధచేసిరి-

౨౦ఫర్వర్దినాడురాత్రివరకు రాజాబహద్దరుగారు హైదరాబాదుకు రైలుబండిలో వెళ్ళిపోయిరి-

హైద్రాబాదులో విద్యావిధానం

న॥ మెహిదీయార్జంగ్ బహద్దరుగారు నవాబ్ మెహిదీయార్జంగు బ॥గారు ఔరంగాబాదులోనుండి ౬మార్చినాడు యీక్రింది విధముగా ఉపన్యాసమిచ్చినారు-

న్యాయముగాపిల్లలకు వారి మాతృభాషలోను స్థానికభాషలోనైనఒకభాషలోనువిద్య చెప్పించవలెను- హైదరాబాదులో ౪భాషలున్నవి- అందరికైనా ఒకభాషలో విద్యచెప్పించుప్రశ్న రాగా హిందూస్థానీనిర్ణయించిరి. కారణమేమనగా ఇదిసమష్టిభాష- ఇదిహిందూస్థానము యొక్క జాతీయభాష-

పూనాలో మహారాష్ట్ర విద్యాపీఠమున్నూ మైసూరులో కన్నడ పీఠమున్నూ, వాల్తేర్‌లో "తెలుగు"పీఠమున్నూ ఏర్పాటుచేస్తేమేము స్వాగతమిస్తాము- హైదరాబాదులో ద్రవ్యాభావముచేత రాష్ట్రములో నాలుగువిద్యాపీఠాలు ఏర్పాటుచేయుట కష్టమైనది.

ఇక్కడప్రారంభవిద్య బాలుర మాతృభాషలోనే ఇవ్వబడుచున్నది- మాధ్యమిక తరగతులలో పిల్లలుహిందూస్థానీలో నేర్చుకొనవలెను- దీనివలనవారు సమష్టిభాషను నేర్చుకొనిదేశకచ్చేరీలలోపిరికి తగిన ఉద్యోగాలున్నూ లభించును-

బనారసు విద్యాపీఠోత్సవములో మహాత్మాగాంధీగారు తమఉపన్యాసములోచెప్పిన భావాలతో హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగా ఏకీభవించుచున్నారు- హిందూస్థానీని చాలాసులభముగాచేస్తే బాగుంటుంది- దీనిలోపార్సీ అరబీ సంస్కృతంలోని కఠినపదాలనుతీసివేయవలెను- ఇదేపద్ధతిని హైదరాబాదు ప్రభుత్వము అవలంబించియుండెను- ఇప్పుడునుఅట్లే వర్తించుకొనుచున్నది-

ఉస్మానియావిద్యాపీఠములో కన్నడము తెలుగు మరాఠీ భాషలలో ఎం.ఏవరకు చదివేఏర్పాట్లు చేసినామని నవాబుగారు చెప్పుముగించిరి-

హుమ్నాబాదులో హోలీ సందర్భములో హిందూముస్లింఅల్లరులు జరిగెననియు అందుచలగురుమంది చనిపోయినారనియు చాలామందికి దెబ్బలుతగిలినవనియు గరళవ మాత్రము అమలులోపెట్టినారనియు, ఇదంతయు కాలాతీతమందిరం వద్దజరిగిన ఊరేగింపులోజరిగినదనియు తెలియవచ్చుచున్నది-

గాంధీ-షేక్ సతి ముచ్చట్లు

"హరిజన"పత్రికలో మ. దే. గారిట్లువ్రాయుచున్నారు.

చాంకేషేఖుగారి భార్యకు గాంధీగారు తక్లీపై వడుకుటనుచూపింది ఇదిఅల్లరిచేసే యంత్రము కాదు. ఇదిచంపను ఇదిప్రాణాలిచ్చునట్టిదిఅనిఅన్నాడు- అమెదాన్ని బాగాచూచి దీనిపైన డికేపద్ధతి మీరునాకు నేర్పవలసివుంటుంది" అన్నది-

గాంధీ:- షేఖు గారు మిమ్ములవారిమూలకగా ఇక్కడ విడిచిపొమ్మనిచెప్పను-అప్పుడుమిమ్ము నేను వాదిడ్డగాపెంచుకుంటాను." గాంధీగారికిని షేఖుగారికిని జరిగేసంభాషణలో ఒకఅధికారి తర్జుమాచేసి చెప్పుచువచ్చినాడు- గాంధీగారిట్లన్నారు- "మద్యశక్తితో ఏమిపని- ఈసతిగారు మనకు దుబాషీసనిచేయువచ్చును" సతి మహాత్మాజీ నవ్వుచుంపివేసినారు- ఎవ్వరుఒట్టినా మీకుకఠినతరము అయిపోతారనేది నాకిప్పుడు ఒర్థమైంది- నాభర్త చాలాగట్టివని తీసుకొనేమనిషి- ఏ పైరతర్జుమాచేసేదిఉంటే అతిశ్రమంగాఉంటే దాన్ని వివరంగాచెప్పేరకు వదలరు- అయితేఒకవిధానుండి నేను ఈబాధనుండి తప్పించుకొన్నాను ఒక ప్రత్యేకాధికారియే దీనికిగాను ఏర్పాటైనాడు"

గాంధీ-"అట్లయితే నీవు నమ్మకముతోనిభాష్యకర్తవు మాట" అనినవ్వినాడు-

షేఖ్ సతి-"అయితే ఇతడు దుబాషీని పెండ్లిచేసుకున్నాడా? ఇతడు స్త్రీనిమాత్రము పెండ్లాడినాడు" మరల షేఖ్ సతి యిట్లన్నది "నేనుచాలామందినిచూచినాను- కానిమహాత్మా గారు నన్ను తైమచేసుకొన్నారు"

తర్వాత అహింసపైవర్చించినారు-షేఖు గారు అహింసను ప్రశ్నలు సాగనిచ్చిరని అన్నారు- గాంధీగారిట్లన్నారు 'ఏదేసమయాలలో ఎట్లాచరించుకోవలెనో అందరికా తేలుని ప్రేరేపణపై వర్తించుకొందురు- అహింసాశక్తిని మీరు తెలుసుకొనవలెనంటే మాకివాగ్రామములలో కొన్నాళ్లుంటే ఇద్దుదిగాచర్చించుకోవచ్చును- కాని అదిఅసాధ్యము" అందుపై షేఖుసతి యిట్లన్నది- "మేముమళ్ళీకొందరగావస్తే రేంది (సేవాగ్రాము) దంలింగనుండి కలకత్తా ౧౨ గంటలప్రయాణమేకదా"

గాంధీ-"అట్లయితే నీవు సెలవుకోసమారు వాడు దర్శనమియ్యవలసి వస్తుంది-

షేఖసతి ఒకనవ్వుతో మెలకువగాకొనిపోయినది-

బ్రిటిషిండియాలో క్రొత్తపన్నులు

బ్రిటిషిండియా శాసనసభయగు అసెంబ్లీలో ఫిబ్రవరి ౨౮ వ తేదిసాయంకాలము అర్థికమంత్రి యగు సర్ జెరమీరెయిస్మను గారు ఈక్రిందికొత్త పన్నులను ప్రవేశపెట్టదలచినట్లుసూచించిరి —

ఆదాయపుపన్నుపైనను సూపర్ టాక్సుపైనను సర్ ఛార్జిని ప్రతిశత౩౩౪నుండి సుమారు ౫౦కి హెచ్చించుట (౨)రూ,౧౦౦౦లు మొదలుకొని రూ ౨౦౦౦లవరకు ఉండు ఆదాయములపై రూ ౩౫౦లను మినహాయించి లెక్కకట్టవలసినదిగా పాయింట్ ఉపాయాలుక్రొత్తగాపన్ను వసూలు చేయుట- (౩)బయటినుండి ఈదేశానికివచ్చుమ డిప్రత్తి,పెట్రోలు,ఉన్నిలపైలెక్కకట్టిపై ఇవుడు వసూలుచేయుసుంకములపై ప్రతిశతి ౨౦ వంతున సర్ ఛార్జివసూలుచేయుట (౪) పెట్రోలు పన్నునుప్రతిశతి ౨౫వంతున హెచ్చించుట (౫)టపాల,తెలిగ్రాఫులరేటులను హెచ్చించుట ఆదాయపుపన్ను చెల్లించువారలు కొంత మిగిలించుకొని యుద్ధానంతరముకావలసిన సాధనసామగ్రినిసంపాదించుకొనుటకు ఒకనిధిన్ని ఏర్పాటుచేసికొనగలుగుటకై కొన్ని సౌకర్యములు నొసగినారు. కొత్తపన్నులవల్ల రూ ౧౨ కోట్లు రాగలవు- ఇంకనుఖర్చును సరిపుచ్చుటకు రు ౩౫ కోట్లు అప్పుగా సంపాదించుకొనవలసియుండును.

గాడ్గిల్ గారి అరెస్టు

మహారాష్ట్రరాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసమితి అధ్యక్షుడగు యన్,వి-గాడ్గిల్ గారు ఫిబ్రవరి ౨౬వ తేది సాయంకాలము భారతదేశరక్షణ నియమాల క్రింద అరెస్టుచేయబడినారు- వారిని యెర్రవాడ సెంట్రల్ జెయిలుకు గొనిపోయినారు-,

బర్మా రాజకీయఖైదీల నిర్బంధము

బ్రిటిషుపార్లమెంటుకామన్సుసభలో బర్మా సెక్రటరీఆఫ్‌స్టేటుఅగు అమెరీ గారికిఫిబ్రవరి ౨౬వ తేదిన కొన్నిప్రశ్నలు వేయబడినవి- కొందరు శాంతియుతఖైదీలనువిడుదలచేసినట్లుగా ఏబర్మీయ ఖైదీలనుగాని విడుదలచేయుటకై అమెరీగారు ఆలోచించుచున్నారా అన్నప్రశ్నకు అమెరీగారి ట్లుజవాబుచెప్పినారు. "అటెంటిలని సాధ్యపడ్డ దేమీలేదు. ఏదిఎట్లాయినను ఇప్పటిస్థితిలో ఈవిషయమును నేను గవర్నరుఇష్టమునకు వదలివేయుటకు సిద్ధముగనున్నాను.

లేబర్ పార్టీసభ్యుడగు సోరెన్సను గారు ఇట్లు ప్రశ్నించిరి "ఈబర్మీయరాజకీయఖైదీల నేరములు ఇపుడువదలివేయబడినట్టి భారతీయఖైదీలపై మోపియుండిన నేరములకంటెఅంతగొప్పవి కావను మాటనిజమేనా? అమెరీగారిందుకు"ఇపుడువదలి వేయబడిన భారతీయఖైదీల నేరములమాటల కుమాత్రమే ఆనేరముచేసినవారగుదురు,బర్మాలో నిర్బంధితులైనవారలు చాలముఖ్యకారణములచే బంధితులైయుండిరి"అని జవాబిచ్చిరి, "బర్మారాజకీయఖైదీలపై మోపిననేరములను విడివిడిగా వర్ణింతురా" అనిసోరెన్సనుగారు అడుగగా దానికిజవాబులేదు,

... ...

నెహ్రూగారినలహాను పొందవలెనని సూచన

సర్ తేజబహదర్ సప్రూగారిప్రకటనను గురించి అమెరీగారు ఏదైన అభిప్రాయ ప్రకటన చేసినరా ఈవిషయమున పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగారి అభిప్రాయములనుఆదికినగొనుటకు ఇటీవలఏదైనచర్యనుగైకొనినారా పై సియుల యొక్కయు భారతీయులయొక్కయు పరస్పరసంబంధములనుగురించియు సమావేశములను గురించియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి ఏమి చెప్పబడినది? అనుప్రశ్నలుఅమెరీగారికివేయబడినవి, అందుకుఅమెరీగారిట్లు జవాబిచ్చిరి" మొదటిరెండుఅంశములకును లేదనిజవాబు, ఇటీవల చియాంగ్ కైషేక్ గారు ఇండియాకు పోవుటవల్ల వారును నెహ్రూగారును ఒకరిఅభిప్రాయములు మరొకరు తెలిసికొనిరి- ఈషేక్ గారును నెహ్రూగారునుఒకరికొకరు పంపుకొన్న సందేశములను మీరుచూచియుందురు"సోరెన్సను "అట్టివిషయములనుగూర్చిసర్ బహదర్ సప్రూగారితోనుపండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగారితోను సంప్రతించుట ప్రయోజనకరమని మీకనిపించుచున్నదా? ఈవిషయములును ఇంకనుఇట్టివిషయములును ఈసభలో ఎప్పుడుచర్చించబడును' అమెరీ ఈవిషయము అన్నియుత్వరలో ఈ సభలో చర్చించబడును' సోరెన్సన్,-నేను రెండవసారిఅడిగినప్రశ్నలలో మొదటిభాగమునకు సమాధానమేమి?

అమెరీ"పండితనెహ్రూగారి అభిప్రాయములు భారతదేశ ప్రజలకందరికిని తెలియునట్లు చెప్పబడినవి,"

గలాచర్ (కమ్యూనిస్టుపార్టీసభ్యుడు)

భారతదేశరక్షణకై పరిభుత్వమును ఏర్పాటు చేయుటకు పండిత నెహ్రూ గారి నాహ్వానించువిషయమును ఆలోచించెదరా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానమురాలేదు.

౨౩ వ ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ మహాసభ
(పెదపాలెం)

ఆహ్వానసంఘ మేర్పడుట

౧-౩-౪౨వ తేది సాయంత్రము ౩ గంటలకు పెదపాలెం ఆర్యబాలసమాజములో శ్రీయుత ఎలవర్తి కోటయ్య, ఎం-ఏ,ప్రిన్సిపాల్, సర్వభారతి- రేపల్లె తాలూకా)గారి అధ్యక్షతను సమావేశమైన గ్రంథాలయాభిమానులసభలో పైమహాసభకు ఆహ్వానసంఘము ఏర్పాటుచేయబడి శ్రీయుత పుతుంబాక సీతారామయ్య గారధ్యక్షులుగను, శ్రీ నాసిరెడ్డి జగపతిరావు, తెనిగళ్ల సత్యనారాయణరావు, పుతుంబాక శ్రీరాములు గార్లు సంయుక్తకార్యదర్శులుగను, శ్రీ యుత నాసిరెడ్డి శత్రుఘ్నరావు గారు కోశాధిపతిగను ఎన్నుకొనబడిరి- మరి నలుగురు కార్యవర్గములోచేర్చుకొని ఆహ్వానసంఘ కార్యక్రమమునంతను నిర్వహించుటకు వీరి కధికారమీయబడెను.

పాతూరి నాగభూషణము,
సమావేశకర్త.

... ...

ఆంధ్రదేశగ్రంథాలయ సంఘకార్యదర్శి శ్రీయుత పాతూరి నాగభూషణంగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు,

పైమహాసభ ఏర్పాటునుగూర్చి ౨౨-౨-౪౧ తారీకు తెటపాలెంలోకూడిన ఆం-దే-గ్రం-సంఘ పాలకవర్గమువారు గావించినతీర్మానమును గ్రంథాలయసేవకుల ఉపయోగమునిమిత్తము ప్రకటనకు పంపుచున్నారు.

తీర్మానము

(అ) ప్రతినిధులు: ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘసభ్యులందరును, ప్రతితాలూకా నగరగ్రంథాలయసంఘమునుండి ౫గురును, ప్రతిగ్రంథాలయ పఠనాలయమునుండి ఒకరును, ఒక్కొక్క వయోజనవిద్యా ప్రచారసంస్థనుండిఒకరును ప్రతినిధులుగానుందురు.

ప్రతినిధిరుసుము రూ ౦-౮-౦

(ఆ) మహాసభకాక ఈక్రింది శాఖాసభలేర్పాటుచేసి వీనికిశీర్వమగ అధ్యక్షులనెన్నుకొనవలెను. మహాసభాధ్యక్ష ప్రారంభకులను, శాఖాసభలఅధ్యక్షులను ఎన్నుకొనుటకు ఆహ్వానసంఘమువారిని కోరడమైనది.

౧. సాధారణశాఖ ౨. సాంకేతికశాఖ౩-వయోజనవిద్యాశాఖ

(ఇ)పైమహాసభతోపాటు గ్రంథాలయప్రదర్శనమునుకూడ ఏర్పాటుచేయుటకు ఆహ్వానసంఘమువారిని కోరడమైనది.

పైతీర్మానమునుసరించి ఆయాసంస్థలు తమ ప్రతినిధులనెన్నుకొని వీలైనంతత్వరలో ఆహ్వానసంఘమువారికి తెలుపుటవసరము.

శాఖాసభలలో ఆయాశాఖలకు సంబంధించిన వ్యాసములుచదివి వానిపైచర్చలజరిపించుటకు నిర్ణయించబడినది-కాన గ్రంథాలయ సేవకులు, ఉద్యమాభిమానులు, వయోజన విద్యాప్రచారకులు గ్రంథాలయశాస్త్రమును చదివినవారు తమ తమ అనుభవములను, అభిమానవిషయములనుగూర్చి వీలైనన్నివ్యాసములువ్రాసి మూర్చినెలాఖరు లోపల చేరునట్లుపీనినికూడ ఆహ్వానసంఘమువారికిపంప గోరెదము-

సాధారణశాఖాసభలో గ్రంథాలయ నిర్మాణ నిర్వహణములకు సంబంధించిన సామాన్యవిషయములన్నియు చర్చకువచ్చును- సాంకేతికశాఖాసభలో గ్రంథవర్గీకరణము, పట్టీలువ్రాయుట, గ్రంథనిర్ణయము, అమోదించు, బైండుచేయుట మున్నగు విషయములనుగూర్చిన శాస్త్రీయముగుచర్చలు జరుగును- వయోజనవిద్యాశాఖలో పెద్దలవిద్య- ప్రచారవిధానములు, బోధనాపద్ధతులు, ప్రణాళికలు మున్నగుఅంశములు విమర్శింపబడును-

ప్రదర్శనకు ఏర్పాటునుగూర్చి ఆహ్వానసంఘమువారుత్వరలో నొకప్రకటనగావింతురు

వ్యాసములతోబాటు పైసభలో ప్రతిపాదింపదలచుతీర్మానములనుకూడఆయాప్రతిపాదకులు వీలైనంతత్వరలో ఆహ్వానసంఘమువారి కందచేయుదురనినమ్ముచున్నాను.

జాబులు, వ్యాసములునట్టివి "కార్యదర్శి ౨౩వ ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ మహాసభాహ్వానసంఘము, పెదపాలెము-(వయా)దుగ్గిరాల గుంటూరుజిల్లా"అను చిరునామాకు పంపవలెను.

శ్రీ బద్దం ఎల్లారెడ్డి గారిపై అభియోగము

(ఓ. వి.) హైదరాబాదు, ఫర్వర్ది ౨౩.

ని రా.౫౧, మహాసభా కార్యకారిణీ సభ్యులగు శ్రీబద్దంఎల్లారెడ్డిగారు కొన్నినెలల క్రితము, హైదరాబాదు సంరక్షణచట్టము దఫా ౨౫, ఉపదఫా(౯)ప్రకారము ప్రభుత్వమువారిచే దిగ్బంధముచేయబడిరి-వారినుండియు వారు స్వగ్రామము గు గాలిపల్లిలో నేయుండుటకును, ప్రభుత్వమువారి అనుమతిలేనిది, ఇతరులతో మాట్లాడుట గాని, లేఖవ్రాయుట గాని చేయుండదని ప్రభుత్వమువారు నిబంధనలుచేసియుండిరి-సిరిసిల్ల మున్సిఫ్ న్యాయస్థానము వారిచే ౨-౩ ఫర్వర్ది నాడు పైనియమము ఉల్లంఘించినటుల శ్రీఎల్లారెడ్డిగారికి పోలీసుజమాదారుద్వారా ఆజ్ఞ అందచేయబడెను- దీనిలో ౨౩ ఫర్వర్ది సిరిసిల్లన్యాయస్థానములో హాజరు అగుటకును, న్యాయస్థానమువారి ఆజ్ఞలేకుండ న్యాయస్థానమునుండి వెళ్లకూడదనియునుండెను- ఈ ఆజ్ఞతోపాటు నిర్బంధాజ్ఞ(అరెస్టువారంటు) గూడానున్నందున ౨౨ ఫర్వర్ది నాడే శ్రీఎల్లారెడ్డిగారినినిర్బంధించి ౨౩ ఫర్వర్దినాడు సిరిసిల్లా న్యాయస్థానమునకు తీసికొనివెళ్లిరి- జమానతుపై విడువనిరాకరించబడి, కిమాండునందుంచబడినారు-విచారణకై ౯ అర్దిబెహెస్తు ఏర్పాటుఅయినది

కొద్దిరోజులలో చర్చిల్ గారి ప్రకటన

చర్చిల్ గారు భారతదేశరాజకీయస్థితినిగురించి తనకు భారతదేశమునుండి గనేమంది మితవాదులు పంపినజాబులకు సమాధానముగ త్వరలోనొక ప్రకటనచేయగలరనియు ఆప్రకటనలో ఏమియుండునో ముందుగాఊహించుట మంచిదిగాదనియు భారతదేశపు అండర్ సెక్రెటరీ ఆఫ్ స్టేట్ అగు డెవన్షయిరుప్రభువుగారు బ్రిటిషు పార్లమెంట్ లార్డ్సుసభలో ప్రకటించినారు.

ప్రకటన

ఇంగుమూలముగా సమస్తజనులకు తెలుపుట యేమనగా నా మొక్కిల ము-రా-శేషగిరిరావు నాగరాపు పోలీసు పా। గగనమహలులోడు దాయిరా తా॥ బాగ్ హైదరాబాదు గారు యల్-యం-సావిలి కంట్రాక్టర్ గారిభార్య గారగు, లలితాబాయి సావిత్రి గారి స్వాధీనమందు నెం(A2/871)ను దిగువహద్దుల ప్రకారం సదరు గగనమహల్లోనుండుగల కొనుటకైఏర్పాటుచేసుకబయానా ఇచ్చియున్నాను- ఇందువిషయమై తా॥ ౨౯-౫-౫౧ను మీఁదకాలములో ఎవరికైన సదరుఇల్లుయందు రహాను, బైహిస్సాహక్కు-షఫా మొదలగు ఆక్షేపణలుండిన సదరుప్రకటనతేదీను దినావారమునకు లోనా వద్ద కేసానిలేక సదరు రంగనాథరావుగారివద్ద కేగాని పరిష్కరించుకొనవలెననియు వారముదినములకుపరి ఎవరి ఆక్షేపణలు ఒప్పుకోబడవనియు ప్రకటించనయినది కావున సదరుమస్లిను తారీఖు ముద్దతుపూర్తికాగానే సైనామారిజిష్టరు చేయించుకొనబడును-

హద్దులు

తూర్పు సడకు	పడమట డా-కామేశ్వరరావుగారి స్వంతఇల్లు
దక్షిణం డా-మోహన రంగం నాయుడు గారి ఇల్లు	ఉత్తరం సడకు

ఇట్లు
అబ్దుల్ సలాం B.A.LL.B.
వకీల్ హైకోర్టు
మొజంజాహిమార్కెట్టువద్ద, హైదరాబాద్

హైద్రాబాదుబజారు ధరలు

౮-౩-౧౩౫౧ ఫ.

పల్లా ౧కి ౧౨౦ శేర్లచొప్పున ధరలివ్వబడినవి.

బియ్యము	పల్లా ౧కి ధర రూ అ పై
కిచిడి సాంబర్లు	౨౮ నుండి ౨౫ వరకు
సంబర్లు	౨౮ ౨౩౪
ఢిల్లీసోనాలు	౨౮ ౦ ౦
రాంసాగర్లు	౨౧౪-౨౨
సాద క్రొం	౨౮ ౦ ౦ కొత్తవి
"	౨౮ ౦ ౦ పాతవి
అరాకోటి	౨౨-౨౨౪ కొత్తవి
"	౨౫ ౦ ౦ పాతవి
సోనామణి	౨౧౪-౨౨
బదుములు	౨౧ ౦ ౦, ౨౦౪
దేశావరి	౨౦, ౨౫౪ వరకు
గోధుమలు	
షర్బతి	౨౮ ౮ ౦ అన్నిరకములు
బన్సీ	౨౨-౨౦ వరకు
అమ్మోరి	౨౮ ౦ ౦
పోటియా	౧౯-౨౦ ౦ ౦
ఎర్రగోధుమలు	౨౦ ౨౧
తెల్లజొన్నలు	౧౨౬౦
పచ్చజొన్నలు	౧౦౬౪
సెనగలు	౧౫ ౮ ౦ వరకు
కందులు యొరవి	౧౦ ౯ ౦
మినుములు	౧౮ ౧౨ ౦
ఉలవలు	౧౩ ౧౦ ౦
సజ్జలు	౧౦ ౦ ౦
పప్పులు	
సెనగ పప్పు	౨౧౪-౨౨
కంది "	౧౩-౯-౦ ౧౯
పెసరవెనగ "	౨౧ ౨౨ ౯ ౦ ౨౩
ఉలవ "	౨౦ ౦ ౦
మినప "	౨౧ ౦ ౦ ౧౩౪
పెసర "	౨౦ ౦ ౦
బెల్లము ౧౮-౦-౦ నుండి ౧౯	
ఉప్పు	౧౨, ౧౨ ౯ ౦
వుల్లిగడ్డ	౬౪ నుండి ౯ వరకు
వరుగు మిరపకాయ	౨౫ నుండి ౩౨ వరకు కొత్తవి
చక్కెర మణుగు [౪౦ శేర్లు]	
జావా	" " ౧౮ ౦ ౦
బొంబాయి	" " ౧౬ ౦ ౦
మద్రాసు	" " ౧౩ ౧౫ ౦
నిజామాబాదు	" " ౧౩ ౧౨ ౦
ఎర్రచక్కెర	" పల్ల ౨౦ ౦ ౦
జిగరచక్కెర	" ౪౦ శే. ౧౯ ౦ ౦
ఎల్లిగడ్డ మణుగు ౧౨ శే.	౬ ౦ ౦
అల్లం	" " ౨
మణుగు ౧౨ శే.	
కొబ్బెరనూనె	" ౫ ౧ ౦
కుసుమనూనె	" ౫ ౦ ౦
నువ్వుల నూనె	" ౮ ౪ ౦
వేరుసెనగనూనె	" ౮ ౦ ౦
కిరోసిన్ (గ్యాస్, డబ్బా ౧కి	౪-౧౨-౦
నెయ్యి మణుగు ౪౦ శేర్లు	
విదరు నెయ్యి	" ౬౫ ౦ ౦
తెలంగాణా	" ౪౫ ౦ ౦
వనస్పతి డబ్బా ౧కి	౧౧ ౬ ౦
(మదాలు ఒక్కొ ౯,	౧౧ ౦ ౦
వేరుసెనగ "	౯ ౮ ౦
పప్పు "	౧౨ ౦ ౦
బంగారు తులం ౧కి	౬౮ ౦ ౦
వెండి ౧౦౦ తు	౯౮ ౦ ౦
" తు ౧కి	౦ ౧౫ ౦
సవరన్ ౧కి హాలి రూ. ౪౯	౯ ౦
మారకం	
హాలీ కల్దార్లు	౧౬ ౫ ౦
కల్దారుకు హాలీలు	౧౬ ౩ ౦

తక్కినవస్తువుల ధరలు ఇదివరలో కంటె ముందు ప్రకటించినట్లే యున్నవి. మారలేదు.

బొంబాయి ధరలు

(ఫిబ్రవరి ౧౬ వ తేదిన)

రూ, అ. పై.

(జనవరి ౧౬ వ తేదీన)

వెండి (తయారు) తులాలు ౧౦౦కి	౯౮-౯-౦
, (నకంబరువాయిదా) తు.౧౦౦కి	౬౯-౧౫-౦
బంగారు (తయారు) తులం ౧కి	౬౮-౦-౦
" (నకంబరు వా॥) " "	౪౯-౯-౦

గమనిక:-

ధరలు వీలైనంతవరకు సరియైనవిగా తెలుపుదుము- అయినను ఏదైన పొరపాట్లుండిన దానికి పత్రికవారు బాధ్యులుకారు,

జాతీయ ప్రభుత్వావశ్యకత

ఫజ్లుల్‌హక్, అల్లాబక్షు గార్ల
అభిప్రాయ ప్రకటన

క్రొత్తఢిల్లీలో ఆజాద్ ముస్లిము మహాసభవారు ఫిబ్రవరి-ఆఖరు మార్చి మొదటి దినములలో సమావేశమై ఆమోదించిన ప్రధాన తీర్మానమును చర్చిల్ గారికిని, సర్ స్టాఫర్డుక్రిప్సుగారికిని, లార్డులిన్‌లిత్‌గో ప్రభువుగారలకును పంపినట్లు తెలియుచున్నదని మునుపు వ్రాసియుంటిమి. "హిందూ" పత్రికయొక్క క్రొత్తఢిల్లీ విశేషకి అప్రతికత్వరాజకీయవాదు- ఈ ఆఘాతసమావేశమునకు అధ్యక్షులైయుండిన ఫజ్లుల్‌హక్ గారును, అల్లాబక్షుగారు ఢిల్లీనుండి వెడలిపోవుటకు ముందు సైనికశాఖకి ఈ క్రింది అభిప్రాయమును ప్రకటనార్థమొసగినారు -

"రాబోవు కొద్దిరోజులలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు భారతదేశవిషయమున రమవిధానమునుగురించి ఒక ప్రకటనను చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. అట్టిప్రకటన భారతదేశమునకు వెంటనే స్వాతంత్ర్యమొసగబడునని అభయమిచ్చునదిగా నిప్పటి పరిస్థితిలో గణింపదగినమార్పేదియు కలుగజాలదని మా నమ్మకము- నేను ప్రధానమంత్రిగానున్న బెంగాలురాష్ట్రములలో రాజ్యాంగము సాధారణముగా పనిచేయుచున్నది. భారతదేశములో ముసల్మానులు జాతీయ స్వాతంత్ర్యము కావలెనని ఇతరకులముల వారలయంత శ్రద్ధ కలిగియున్నారని చెప్పుట మా కావశ్యకము- భారతదేశమును వేగముగా కాపాడుచున్నా పోరాటములో వారలు కూడ తమకర్తవ్యమైన పని చేయదలచియున్నారు.

"భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునకుగల అటంకములను తొలగించుటకు జిన్నాగారు వ్రాసిన లేఖలో నొకభాగమును సర్ తేజబహద్దర్ సాపూ ఎత్తిచూపినారు-చిక్కులన్న సంగతి మేము ఒప్పుకొనుచున్నాము-కాని అవి దాటరానివికావు- బ్రిటిషువారు భారతదేశీయులలో అభిప్రాయభేదములను సాకుగా చూపుచున్నారో, వారలు చెల్లని సాకు మాని భారతదేశానికి నిర్వివాదముగగల స్వాతంత్ర్యపు హక్కునుఅంగీకరించినారను అపవాదమునకు అవకాశము కలుగ కాపాడుకొనవలెనని మా అభిప్రాయము-

"భారతదేశీయులకు సంపూర్ణమైన అధికారము నొసగు ప్రకటనచేతనే భారతదేశము యొక్క శత్రుప్రతిఘటన సంకల్పబలమును సంపూర్ణముగా పెంపొందింపజేయవలెనని మా అభిప్రాయము- బెంగాలు, పంజాబు సింధురాష్ట్రములలో ప్రజాప్రతినిధిప్రభుత్వము [illegible] ముగ పనిచేయుచున్నవి-కేంద్రము [illegible] ప్రజాప్రతినిధిప్రభుత్వమును ఒకదానిని [illegible] అంతేకాక ఆ [illegible] లలో కూడ ప్రతిఘటనము అంతేముకాగలదు [illegible] మా భారతదేశమును ఆదే మనము ఎవరియందు విశ్వాసముంచునో వారలే [illegible] ఈ దేశము వెలుపల [illegible] సంఘములలోకూడ [illegible] ప్రాముఖ్యముతో [illegible] ప్రతినిధులుగ నుండుటయు ముఖ్యమని మా తలంపు-

యుద్ధ విషయము భారతదేశమున పూర్తిగా నడుపవలెను ఈ దేశీయులకును చైనా, రష్యా, బ్రిటను, అమెరికాలయోధులు చేయుచున్నంత ముఖ్యమైనపని చేయవలెను- ఈ దేశములో ఏకొందరో కొంత అవసరముగలవారల ఒత్తిడియున్నంతకాలము తగిన సేవను చేయుచున్నంతకాలము భారతదేశము ఉత్సాహము వహించజాలదు-మరియు భారతీయయువకులు భారతదేశస్వాతంత్ర్యము ప్రపంచమంతటను న్యాయస్థాపన ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వముల స్వాతంత్ర్యముచేరని ఏ ఉద్యమము కొరకు గాని ప్రాణము అర్పించ సిద్ధపడుదురని ఆశించరాదు.

... ..

మొమినులతంతిసందేశము

అఖిలభారత మొమినుల మహాసభ యొక్క అధ్యక్షుడగు షేఖ్ మహమ్మద్ జహీరుద్దీన్ గారును ఉపాధ్యక్షుడగు అబ్దుల్ ఖయ్యూంగారును చర్చిల్ గారికిని సర్ స్టాఫర్డుక్రిప్సు గారికిని అమెరికా గారికిని ఈ క్రింది తంతిసందేశమును పంపినారు -

"మొమిన్ (అన్సార్) తెగకుచెందిన నాలుగుకోట్ల సంఖ్యకుమించిన ముసల్మానుల ప్రతినిధియగు ఆ అఖిలభారత మొమిను మహాసభవారు జిన్నాగారినాయకత్వమును భారతీయ ముస్లిం సంఘపక్షమునకు మాటలాడుటకు తమకు అధికారము కలదని ముస్లింలీగుఅనుమాటను నిరసించుచు వెంటనే భారతదేశము స్వతంత్రదేశమని వెంటనే ఒప్పుకొనవలసినదని అడుగుచున్నారు మరియు ఈ మహాసభవారు కేంద్రమునందును రాష్ట్రములయందును ఏర్పడబోవు ప్రభుత్వములలో మొమినులకు ప్రత్యేకప్రతినిధులను ఏర్పాటుచేయవలెనని కోరుచున్నారు."

గోలకొండగ్రంథాలయము

The Nector of Grace

"రుబాయితెఉమర్ ఖయ్యాం" కర్త స్వామి గోవిందతీర్థగారు పీఠిక ౨౦౦పుటలు గ్రంథము ౪౦౦పుటలు, వెల ౭-౮-౦ దొరకుస్థలము, గ్రంథకర్తగారు బి. ౩'౪-౨౫, గౌలీగూడ హైద్రాబాదుదక్కన్.

ఇది ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడిన ఉద్గ్రంథము- ఉమర్ ఖయ్యాం పారసీకవులలో ప్రసిద్ధుడైనవాడు ఇతనిప్రశస్తిని ఆంగ్లలోకానికి మొదట పరిచయం కలిగించినవారు- ఫిట్ జెరాల్డుఅనువారు. అటుపై భారతీయభాషలలో దీనిని చాలమంది అనువదించిరి- తెనుగులో ఉమర్ ఖయ్యాంయొక్క రుబాయతులలోని ముఖ్యమైనవాటిని చాలమందిపద్యములలోనికి పరివర్తనముచేసిరి. కాని సమగ్రి గ్రంథాన్ని యెవ్వరును తర్జుమా చేయలేదు-ఫార్సీ వాఙ్మయములోనె ఈతని పద్యాలసంఖ్య ౩౦౦ మొదలు ౬౦౦వరకున్నవని పండితులువ్రాసినారు ముద్రితప్రతులలో ౧౫౦౦-౧౫౦౦వరకు ముద్రింపబడినవి- తెనుగువారికీతనినిగురించి అంతగా తెలియదు- పదిమందికిపైగా ఈతనిఉద్యాలను అనువదించినను ఎవ్వరును ఈతనినిగురించి చర్చయొచేయలేదు- లజ్జాడ ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారు ఫార్సీ, ఇంగ్లీషుమూలములను ఇచ్చును సంస్కృతము, తెనుగుశ్లోకపద్యాలను గీతములనువ్రాసి ప్రకటించిరి. అది ౫౦రూపాయీల వెలకలదగుటచే అందరి అందుబాటులోలేదు- పైగా వైరి అతిశయము- కేవలము పాండిత్యప్రకర్షను మాపు లేకాని కవితామాధుర్యమును చూపునదికాదు- దువ్వూరి రామారెడ్డిగారు జోషువాకవిగారు, రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు కొన్ని రుబాయిలను తమకిష్టమువచ్చినదిఎత్తి తమకిష్టము వచ్చినట్లుగానేఅయినను మృదుమధురముగా అనువదించిరి-

ఈవిధముగా వివిధభాషలలో ఉమ ఖయ్యాం యొక్క అనువాదాలుండగా మరలయీగ్రంథ మేలయని నిన ఈగ్రంథములోని పీఠికాభాగము ౨౦౦పుటలది అత్యధికమైనవిలువకలది- ఇంతసమగ్రముగా మరెవ్వరువ్రాయలేదు- ఉమర్ ఖయ్యాముకాలమును ఇంతవరకు ఎవ్వరునుసరిగా నిర్ణయించియుండలేదు- ఇప్పుడువీరు దాని నిష్కృష్ణగాతెల్పివేసినారు- వీరు బహుపుస్తకములను సమన్వయించి అంకలిచితిరేపరపుల ఒకపట్టికగా సిద్ధముచేసినిరూపించినారు- వివిధ ప్రాంతాలలోని ప్రతులనుచూచినారు- బర్లిను లోని వైనాభీ యొక్క ఉమర్ ఖయ్యాంప్రతిని చూచినారు- దానిలోనివ్రాతను ఫోటోలతీయించి అనుపుటఅనుముద్రించినారు ఉమర్ఖయ్యాంయొక్కరూపపటమును ౧౫౦౦ క్రీ-శ-నాటిదానిని సంపాదించి ముద్రించినారు-కక్రతీఅను సమకాలికుడు ఉమర్ ఖయ్యాంచరిత్రలోనిముఖ్యఘట్టము వ్రాసెను వాటినుండిచాలావరకు ఉదహరింపబడుటయే గాక ఆతడువ్రాసిన ప్రతియొక్క ఫోటోలతీయించి ౫పుటలు ముద్రించినారు. ఖయ్యాంగోరి పటములుమూడుకలవు-

సుమారు ౩౦౦ప్రాచీన రుబాయత్ ప్రతులను చూచి సమీకరించినారు- ౧౧౧గ్రంథాలట ఉమర్ ఖయ్యామునుగురించినవాటిని చదివినావాటిని సందర్భోచితముగా ఉదాహరించినారు సుమారు ౬౦ఫార్సీగ్రంథాలను ఉదహరించినారు- ఇంత టిపరిశ్రమ, ఇంతటిఅఖండమైన ఫార్సీపాండిత్యమును ఇంతటిశ్రద్ధను, మరేపరిశోధకుడును చూపి నట్టుకానరాదు. ఇది బహుకాల పరిశ్రమాఫలితము-ఫార్సీమాతృభాషకానివారునుహిందువులును అయిన గ్రంథకర్తగారు ఈగ్రంథాన్ని ఫార్సీవారునుచేయునిపరిశ్రవతోవ్రాసి ముద్రించుట అశ్చర్యజనకము- స్వామి గోవిందతీర్థఅనిన హైద్రాబాదురాష్ట్రములో చాలామంది తెలియదు-వీరు నిజాంప్రభుత్వ పైనాన్సుశాఖలో అసిస్టెంట్ గా ఉన్నతోద్యోగము చేసిన వీ-యం-దాతారుగారు అనిన చాలామంది తెలుసుకొనగలరు-వీరికి ఫార్సీలో అఖండమగుపాండిత్యమున్నది-వీరు ఇంగ్లీషులోను చాలాచక్కగా భాషాంతరీకరణముచేసినారు-మనదేశములో మధ్యయుగాఫీ వేదాంతమంటే ఓ అదినాకుబాగా తెలియును ఆనేభావకవులు బహుశకమైపోయినారు- కాని వారిలో చాలామంది సూఫీయొక్క ఓనమాలైనా రావని చెప్పవచ్చును- మనప్యాలు వ్రాసినవారిలోను చాలామంది ఫార్సీ మొదటివాచకములోని ముక్కలుకూడా తెలియక మూలమును తెలుసుకొనక ఏయింగ్లీషుతర్జుమానోపట్టుకొని పద్యాలు విసరిచేసినారు- ఖయ్యామునుగురించితాము ఎంతోపరిశ్రమచేసినట్లుగా ఫార్సీవాఙ్మయచరిత్రలను ఇంగ్లీషులోవ్రాసినవాని నికాపీకొట్టి అతోగ్రకృష్ణ ప్రకటించుకొన్నవారును మనతెనుగులో కలరు అట్టివారందరును ఈదాతారుగారినుండి మనపాఠము నేర్చుకొని స్వతంత్రపరిశోధనచేసి గ్రంథాలువ్రాయనేర్చుకొందురుగాక-

ఈగ్రంథాన్నిగురించి యెంతవ్రాసినను లోపములేదు- ఈస్వామిగారు సంస్కృతములోను మాతృభాషలోను మరాటీలోను పండితులు-కావున నే పీఠికలోకొన్ని సంస్కృతశ్లోకాల సామ్యమును చూపించుచు ఉదహరించినారు- ఇట్టి బహుశాఖోపనిషత్కావున నే ఏవి గ్రంథాన్ని ఇంతఉత్కృష్టస్థాయిలో వ్రాయగలిగినారు-ఇది ప్రతిగ్రంథాలయములో ఉండదగినది- ఖయ్యామునుగూర్చి అభిమానము కలవారందరును దీనిని తెప్పించుకొనవలెను-

---

Some aspects of Hyderabad

హైద్రాబాదులో ఇటీవల జరిగిన అఖిలభారతీయమహాసభల సందర్భములోవచ్చినపండితులకు హైద్రాబాదురాజ్యవిశేషాలు తెలియుటకుగాను హైద్రాబాదుప్రభుత్వమువారు ఒకచిన్న ౧౦౦ పుటల ఆంగ్లగ్రంథాన్ని ముద్రించినారు ప్రభుత్వదృక్పథములో వ్రాయదగినపద్ధతిపై యిందువిషయాలువ్రాసినారు. అదృష్టిలో ఇదిఉత్తమంగా ఉన్నది. అయితే ఒకటిరెండుచిన్నతప్పులు దొరికినవి. అదిలోనేదక్కను అంటేదక్షిణంఅన్నారు కాగుంది ఇది దాయాఅనుఫార్సీపదములో సంబంధముకలదన్నారు. అయ్యటు కుడిచేతిమీదుగా హిందూస్థానంలోనికివచ్చినందున ఈపదమేర్పడిందన్నారు. ఇదితప్పు సూర్యునికిక్కు తిరిగితేకుడిచేతికిక్కు దక్షిణందిక్కు అగును కావున దక్షిణ హస్తముఅంటే కుడిచేయిఅనురెండవ అర్థమైంది, అంతే. మరొకచోట కొత్తగారాన్న శాసనసభలో ఎన్నుకొనబడినవారిసంఖ్య యెక్కువగా ఉన్నదని వ్రాసినారు, ఇదితప్పు. మేము గుణించిన లెక్కల ప్రకారము ఎన్నుకొనబడినవారు ౪౩ న్నూ ఎన్నుకొనబడినవారు ౪౨ మన్నారలు కావున ప్రజాప్రతినిధులసంఖ్యకన్న ప్రభుత్వసభలయొక్కయు ప్రభుత్వనియుక్తసభ్యులయొక్కయు సంఖ్యయే యెక్కువ. ఇవి చిల్లరతప్పులు రెండి గ్రంథముఅందముగా శ్రేష్ఠమైనకాగిదాలమీద ముద్రితం- చాలా పటాలున్నవి- బయటివారికి గ్రంథము ఉపయుక్తముగానుండును- ఇంగ్లీషువచ్చిన రాష్ట్రములోనియువకులకు నుపయోగకారిగా నుండును, ఈగ్రంథాన్ని మాకంపిన ప్రభుత్వప్రకటనశాఖవారికి మాకృతజ్ఞతావందనములు,

---

హైద్రాబాదునుగురించి గాంధీగారు

మహాత్మాగాంధీగారు ౧౫ఫిబ్రవరి నాటి హరిజనపత్రికలో ఇట్లువ్రాసినారు

"హైద్రాబాదు ప్రభుత్వమువారు హైద్రాబాదుస్టేట్ కాంగ్రెసుపైపెట్టిన అంక్షనుతొలగింతురనినేను చాలాకోరుచున్నాను. మ-ఘ-వ నిజాంగారిఅధీనములో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముకావలెనని సక్రమమగుఉద్యమమును ప్రజలు సాగించుటలో వారునిరోధించకోవుట తగదు- సంస్థానకాంగ్రెసుపైపెట్టిన అంక్షను తొలగించకున్న ఇటీవలసత్యాగ్రహముఅనువిడిచిన దానిలోని రమ్యతఅంతయు నష్టమగుచున్నది,

---

Golkonda Patrika

Volu 16 — No 84 | Published on every Monday and Thursday — Hyderabad Dn | 9—3—1942

స్థానిక వార్తలు

ప్రభుత్వ ప్రకటన శాఖవారిట్లు తెలుపుచున్నారు— హైదరాబాదు రాష్ట్రములో బట్టలు నేసేవారికి చాలా యిబ్బందిగలిగినందున 8 లక్షల రూపాయిలతో వారికి సహాయము చేయుచున్నారు. ఈ పైకములోనే 3 గాంధ్రకు ఆర్థికగానూలను సప్లయిచేయుదురు— వారు నేసినబట్టలను సర్కారువారే [illegible] మిల్లులవారు [illegible] నేటికి 3 లక్షలు ప్రభుత్వానికి అప్పునకు ఏర్పాటుచేసినారు. అక్కడకూడ నేతదయిక్కకేంద్రములు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు— మరియు పైన లక్షలకు ఏటేట 10,000 రూ॥ ఇచ్చుటట్లు ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించినారు—

... ...

స్వస్తి శ్రీ చిత్రభాను నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ బహుళ [illegible] (ఆల్ ఇండియా [illegible]) వారు సాయంకాలము [illegible] గౌరవనీయులగునవారు మెహదీయార్‌జంగు బహద్దరు (సదరుల్ మహాం తాలీమాత్) గారి అధ్యక్షతక్రింద హైదరాబాదు నారాయణగూడ యందలి బాలిక ఉన్నత పాఠశాల బహుమాన ప్రదానోత్సవము జరుగును— బాలికల [illegible] సంభాషణములను, ఉపన్యాసములను, [illegible] అందరుకు ఆహ్వానము.

(రాజా బహద్దరు) వెంకటరామారెడ్డి ఓ.బి.ఇ.— అధ్యక్షులు, [illegible] కార్యదర్శి—

... ...

[illegible]

... ...

[illegible]

... ...

హైదరాబాదులో విమానదాడులనుండి రక్షణ [illegible]

[illegible]

... ...

[illegible]

హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతములను తగ్గించుచున్నారని తెలియవచ్చినది— ఉద్యోగులజీతాలుకూడా తగ్గించుటకాలోచనలు చేయుచున్నారని వినవచ్చుచున్నది.

... ...

పోలీసువారు హైదరాబాదు కిషన్‌గంజునుండి ఆర్యసమాజము వారు ఊరేగింపుతీయను [illegible] సమయానికి దానికి సెలవిచ్చుటకు వీలులేదని పోలీసు [illegible]

... ...

గత వారము [illegible] ఢిల్లీనుండి వాపసువచ్చు హైదరాబాదులోదిగి ఒకపూట రెసిడెంటు గారివద్ద అతిథిగా ఉండి వెళ్లిపోయిరి—

... ...

కాలపరిస్థితుల సరిగలేనందున రాయచూరు గుల్బర్గా జిల్లాలలో పంటలు సరిగా పండలేదు— అందుచేత హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు ఈక్రింది తావులలో ఈ క్రిందివిధముగా పన్నులను మాపి (బరాయిందా) యుంచినారు—

జిల్లా	ప్రవాస	రబ్బి
గుల్బర్గా	[illegible]	[illegible]
రాయచూరు	[illegible]	[illegible]
ఉస్మానాబాదు	–	[illegible]

గుల్బర్గా తాబాలోని నాలుగు జిల్లాలలో లోకల్ ఫండుద్వారా పబ్లిక్ వర్కుల ద్వారా కొన్ని నిర్మాణాలు ప్రారంభించినారు. [illegible] పోరాట యాద్గిర్ [illegible] తాలూకాలోని [illegible] వారి సహాయార్థము 110000 రూ॥ ప్రభుత్వము వారిచ్చినారు— ప్రతిజిల్లాలో [illegible] ధలు త్రవ్వించుచున్నారు పైగా [illegible] పశువులకై ప్రతి జిల్లాలో [illegible] వ్యయము చేయుచున్నారు. [illegible] అక్కడి నుండి [illegible] అక్కడిస్తుంది [illegible] చేయుచున్నారు.

ప్రతిజిల్లాలో [illegible] రూ॥ వరకు [illegible] పంచిపెట్టుటకై [illegible]

[illegible]

... ...

[illegible]

... ...

[illegible]

[illegible]

ధనికులు [illegible] మరియు [illegible] కొరకే [illegible] ధనికు జిల్లాల [illegible] సహాయము [illegible] ప్రార్థించుచున్నారు— [illegible] సహాయ్య మొసగ వలయును."

—

ప్రకటన

—

ఆబ్కారీ ప్రస్తర్ నిశాంత్ గోపాలరావు ఏక్బోటి వకీల్ హైకోర్టుసుల్తానుబజారు హైదరాబాదు దక్కన్ నెంబరు 292 తా॥ 1351 ఫ [illegible] 30 [illegible] 1351 ఫ జహంగీర్ బాదాశాయి సాహెబ్ సికింద్రాబాదు గారిద్వారా [illegible] తెలియజేయునదేమనగా, నామోకీలగు జహంగీరు బాదాశాయి, సికింద్రాబాదుగారు, వహాబ్ షరీఫ్ హజరత్ బాబా [illegible] సాహెబ్ ధిల్లా వద్ద యున్న రెం9.32 ఎకరముల [illegible] మామిడి తోపలగు [illegible] ఒకతోటను [illegible] అలీ, పండ్లవర్తకుడు, [illegible] హైదరాబాదు [illegible] గారినుండి ఖరీదు చేయుచున్నారు— ఈసందర్భములో ఎవరైనా నామోకీలగు [illegible] ఇతి తోటమరియు యిండ్లవిషయములో ఎవరికైనా హక్కు గాని, [illegible] యీ ప్రకటనతేదీనుండి ఒకవారముదినములలో తమ [illegible] నాదగ్గరకువచ్చి తమ ఆక్షేపణలను వ్యక్తపరచి వాటిపరిష్కారము చేసుకొనవలెను. మునుపు అయినతరువాత [illegible] రిజిస్టరుచేయబడును, తరువాత ఎవరి ఆక్షేపణలు చెల్లవు,

ఇట్లు,

(సం) గోపాల్‌రావు ఏక్బోటి వకీల్.

ప్రకటన

శ్రీ శ్రీ శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి కల్యాణ మహోత్సవ ఆహ్వానము

—

బేగం [illegible] హైదరాబాదు దక్కన్.

స్వస్తి శ్రీ చాంద్రమాన వ్యావహారిక వృషసం॥ర ఫాల్గుణ బ॥ 7 మీ మంగళవారము (3-3-1942) సాయంకాలమునుంచి ఫాల్గుణ బ॥ 30 సోమవారము (16-3-1942) సాయంకాలము వరకు శ్రీ స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవము పాంచరాత్ర ఆగమోక్త ప్రకారము జరుగును. ఫాల్గుణ బ॥ 12 శనివారము (14-3-1942) సాయంకాలము 4 గంటలనుంచి రాత్రి 10 గం. వరకు రథోత్సవము జరుగును.

భక్తులెల్లరు ఈ అమూల్యమగు సేవాకాలమును వృథాపోనివ్వక ఈ సప్తరాత్ర మహోత్సవములందు పాల్గొని శ్రీవారి తీర్థప్రసాదముల గొని శ్రీ స్వామివారి కృపా పాత్రులగుదురని విశ్వసించుచున్నాము.

ఇట్లు, దేవాలయ ధర్మకర్త, కార్యనిర్వాహక సంఘము

నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్రమహాసభ

ఆహ్వాన సంఘ స్థాపన

(స్వ-వి-) వరంగల్లు, [illegible] వృషసం॥ ఫాల్గుణ [illegible] ఆదివారం శ్రీమాన్ (శ్రీమాన్ రంగంటలకు మహారాజశ్రీ) మాదిరాజు రామకోటేశ్వరరావు గారి అధ్యక్షతలో వరంగల్లు జిల్లా తాలూకాల [illegible] కార్యకర్తలు సమావేశమై "నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్రమహాసభను వరంగల్లుజిల్లాయందు [illegible] ఆహ్వానసంఘమును ఈక్రింది కార్యకర్తలతో ఏర్పరచినారు— [illegible] మైర్ఫ్‌లో [illegible] ధర్మాగారంలోచేయుటకు తీర్మానించుకొన్నారు.

అధ్యక్షులు—మాదిరాజు రామకోటేశ్వరరావుగారు [హైకోర్టువకీలు] ఉపాధ్యక్షులు—[illegible] రాజా [illegible] [illegible] [illegible] గారు [హైకోర్టువకీలు], [illegible] గారు [illegible]

[illegible]

వరంగల్ మార్కెట్టు బోర్డువారి నివేదిక

ఇక్కడిధాన్యము, ప్రత్తి, స్థానిక మార్కెట్టు

హుమ్నాబాదు అల్లరులు

ప్రభుత్వ ప్రకటనశాఖవారిట్లు తెలుపుచున్నారు—ఇటీవల హోలీ పండుగ దినమున జరిగిన వార్తబట్టి గుల్బర్గాకు 30 మైళ్ళదూరములో ఉండే హుమ్నాబాదు అను పట్టణములో హోలీ పండుగ నాడు హిందూ ముస్లిములకు పోట్లాటజరిగెను. అదినముప్రొద్దున హిందువులు [illegible] ఊరేగింపు జరిగెను. అప్పుడు కొందరు ముసల్మానులు ఆయుధములను ధరించి ఊరేగింపును నిలిపివేసిరి. ఊరేగింపును సెలవులేకుండా ఎట్లా చేస్తిరి అని వారు ప్రశ్నించిరి. ఊరేగింపులో జెండా [illegible] ఇంకొద్ది పద్ధతిగా [illegible] అని యీ ముసల్మానులు [illegible] మందికి గొప్పగాయములు తగిలెను— అందులో యిద్దరు [illegible] చచ్చిపోయిరి— [illegible] గుల్బర్గా ఆసుపత్రిలో చచ్చిపోయెను—

హుమ్నాబాదులో ఇల్లాజరుగుచున్నదని [illegible]

[illegible]

యిదివరకు ఆ [illegible] యిరువుర్లు అల్లరులు కొలేదు—

—

[illegible]

[illegible]	,,	ప్రత్తి
[illegible]	,,	మిరపకాయలు
[illegible]	,,	ఆముదాలు
[illegible]	,,	మావులు
[illegible]	,,	జొన్నలు [illegible]

—

Printed and Publi[shed by] G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn. Editor S Prathapa Reddy B. A. B. L